

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošlja do odpovedi. — Udje „Katoičkekovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemaj do srede zjutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Naša kmečka šola.

(Od uglednega pristaša z dežele.)

„Slovenski Gospodar“ nas je razveselil s poročilom, da so se v finančnem odseku koroškega dež. zbora zedinili na vedilno načelo za delno preosnovo ljudskega šolstva. Šestletni obisk in štiriletna obvezna nadaljevalna šola! Kjer zahtevajo potrebe, poldnevni pouk! Da bi pač iz drugih deželnih zborov tudi to slišali.

Kmečki poslanci bi naj zastavili povsod svoje moči, da bi se to zgodilo, kar so koroški liberalci za potrebno spoznali. — Deželam in občinam bi se že neznošna šolska bremena polajšala, in ubogemu kmetu bi bila velika pomoč.

Gotovo bi neprijatelji kmeta kričali, ko bi to ne bil predlog liberalcev: „To je nazačovanje! Vi ne privoščite kmetu izobrazbe!“ A take besede so slepilo. Ali ni ravno nadaljevalni pouk za izobrazbo?

Tisti otroci, ki ne marajo po 8letnem šolskem obisku več za knjigo in pero, čez pet let tako slabo berejo in pišejo, kakor bi bili samo eno leto malomarno hodili v šolo. Izobrazijo se pa tisti, kateri po obisku šole radi po berilu segajo. Kako se zasmehuje poldnevna šola! In vendar grajajo zdravniki celodnevno šolo radi telesnega razvitka otrok. Pridni vzgojitelji dosežejo na poldnevni šoli uspehe, kateri ne zaostajajo za celodnevno. Kaj pa za kmeta pomeni poldnevna šola, je lahko vsakemu znano.

Koroški liberalci nadalje privoščijo kmetu, da bi se v šoli na prihodnji poklic otrok oziralo. Tudi štajerski deželni šolski svet je naročil okrajnim šolskim svetom, naj se med prošnjiki upoštevajo tisti, kateri so večji in vneti za pouk v kmetijskih panogah. — Pri šolah vidiš kjerbodi drevesnico in čebelnjak; če pa vprašaš šolarje, ali so se učili tudi v sadjereji in čebelarstvu, dobil boš nepovoljen odgovor. Mar so kupili krajni šolski sveti čebelnjak samo za zabavo učitelju, in prostor za drevesnico le za njegov dobiček? Nadzorniki naj bi se prepričali, ali so se otroci pri drevesnici in pri čebelnjaku kaj naučili.

PODLISTEK.

Naše jeruzalemsko romanje.

(Dalje.)

3. Cerkev božjega groba.

O Jeruzalemu in drugih svetih krajih v Palestini sem že marsikaj bral, in tako tudi več ali manj drugi romarji, saj smo dobili pred leti po Mohorjevi družbi lepo knjigo „Jeruzalemski romar“, in pozneje so razni listi opisovali jeruz. romanje, tako tudi naš list (1. 1899). Ko sem se odločil, iti letos v Jeruzalem, sem si pustil 1. brado rasti, 2. sem natančneje študiral razne knjige o Palestini. In nesel sem celi Jeruzalem s seboj v glavi. Ampak zgodilo se mi je nekaj čudnega. Razpoznal sem iz daljave Sijon in Oljsko goro, potem pa mi je vse odreklo, kar sem bral in se učil, vse je nekam zbežalo, vedel nisem ničesar več. Naj pa bo, sem si mislil. Kjer imamo čisto, bistro studenčnico, se ne brigamo za umetno napeljavno vodo. Knjige, ve se pojdite solit, tu imamo sedaj pred očmi sami vse in še več, kakor nam ve poveste. Nič ni bolj nadležnega, kakor brati in opisovati kraje in umetnine, katerih čitatej ni videl, še dobre slike ne morejo popolnoma nadomestiti tega, da človek sam gleda dotični kraj ali umetnino. Vsi tisti, ki so bili tu di brezpomembno, če bi vam sedaj v „Gospodarjevem“ podlistku — brez slik — natančno opisoval lego Jeruzalema in umetnosti njegovih svetišč. Kakor je bilo že v uvodu omenjeno, je namen tem vrsticam le ta, podati glavne vtise prvega slovenskega romanja v Jeruzalem.

Vse beži z dežele, ker mladini preseda kmečko delo. Ljubezni do kmečkega doma manjka. Rajši po mestih stradajo in boleajo, kakor bi na rodni zemlji pridelovali kruh za svojo in potrebo drugih. — Kmetje, oglašite se za polajšanje šolskih bremen in za praktično preustroj šolskih postav za šolo na kmetih. — Mesta, tovarne, rudokopi naj imajo, kar jim prija, nam pa dajte, kar je nam nujno potrebno!

Razkosovanje kmečkih posestev.

Iz Slov. gorice, 19. okt.

Pri nas ne mine skoro teden, da ne bi izginil kak kmet iz svojega, po stariših podedovanega posestva. Prodaja, zlasti pa razkosavanje posestev, se vrši pri nas kar v veliki meri in nekam sistematično. Da mora to peljati k poginu kmetijstva v Slovenskih goricah, je pač samoobsebi umevno. A največ imajo v tem oziru na vesti razkosevalci posestev sami, kateri bi pri nas pač opravičeno smeli imenovati „mesarje kmečkih posestev.“ Ti „mesarji“ kmečkih posestev imajo svoje agente in špijone, ki jim naznanjajo, kateri kmet je ravnokar najbolj v denarni stiski ter porabijo to priliko, da ga vjamejo v svoje zanjke. A tudi rodbinske razprtije in druge nesreče so jim posebno dobrodošle za njihove umazane name-

Zlasti nečuvveno je postopanje nekkih „kompanjонов“, ki kar v „kompaniji“ razkosavajo kmečka sosesstva. Tako je ta „kompanija“ porabila neko razprtijo med možem in ženo, da je kupila od moža njegovo posestno polovico po jako nizki ceni. Žena sicer noče prodati svoje polovice, toda izročena jim je vendar na milost in nemilost, kajti na posestvu je vknjiženih več upnikov. Ker jim ne bo hotel nihče plačevati obresti („kompanija“ nalašč ne bo plačevala obresti, a žena sosesestnica pa tudi ne bo mogla od vseh vknjiženih dolgov plačevati obresti, ker pripada le polovica dolga na njo), bo prišlo posestvo dražbenim potom na prodajo. Ženine polovice ne bo nihče hotel kupiti, ker skupno s „kompanijo“ ne more gospodariti na tem posestvu, in tako bo ta čedna „kompanija“ dobila za slepo ceno to posestvo. Še nekaj k temu sluhaju! Ta čedna „kompanija“ je baje sedaj že celo pripravljena, prejšnje možovo polovico prodati ženi, ako ji (kompaniji) da zaslužka 2000 K (reci in

piši dva tisoč kron). Ali se ne da ničesar proti takim kupčijam ukreniti? Kje so oblasti, kje vlada, kje postave? Oblasti dajejo žalibog celo koncesije takim razkosevalcem in postava je v tem oziru jako pomanjkljiva!

Tukaj je treba v prvi vrsti samozavesti kmetov, da take pijavke našenejo od hiše, da ničesar od njih ne kupijo. A če že nekateri kmet mora res svoje posestvo razprodati in razkosati, ali bi njemu samemu škodil dobiček, katerega vtaknejo ti „mesarji“ kmečkih posestev v svoje globoke žepe?

Nadalje lahko uspešno zastavijo pot tem „mesarjem“ naše posojilnice in hranilnice, da v nobenem slučaju, kjer ima tak „mesar“ zraven svoje roke, ne dovolijo brezbremskega odpisa posameznih parcel ali pa vložkov, ampak da nemudoma tirjajo nazaj celi dolžni znesek!

Tudi gg. notarji in odvetniki, pri katerih delajo stranke kupne pogodbe, naj bi kmečke stranke natančno poučili ali pa take kupčije preprečili, zlasti v slučajih, kjer hoče le mož ali pa žena svojo posestno polovico prodati.

Mi pa bodemo znanprej vsako prodajo in razkosavanje posestev potom teh „mesarjev“ objavili v naših listih, da ljudstvo spozna svoje „prijatelje“. Obrniti moramo vso pozornost na te žalostne razmere, dokler še ni vse zamujeno. Na vsak način moramo delovati na to, da bomo tem „mesarjem“ preprečili njihovo pogubonosno „delovanje“.

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

Dne 22. oktobra: Kranjski deželni predsednik baron Schwarz je izdal odlok, s katerim je z ozirom na to, da je stopil odlok z dne 31. avgusta 1910, s katerim je bil ljubljanski občinski svet razpuščen, v pravno moč, odredil nove volitve za občinski svet stolnega mesta Ljubljane na podlagi novega volilnega reda z dne 17. t. m. Priprave za volitve se naj takoj pričnejo. Keda; se bodo vršile volitve, se bo določilo pozneje. — Sliši se, da bomo kmalu izgubili sedanjega finančnega ministra Bilinskega, ki je s volitvami uvedel glasoviti vinski davek. Baje se je vladar sam izrazil o njegovem gospodarstvu: „Ne gre dobro.“ — V Sofiji na Bolgarskem se z vso gotovostjo govori, da se ustanovi četverozeva, v kateri bi bile Bolgarija, Srbija, Grška in Črna gora.

čijo in pišejo: Nočemo, da bi ta (Kristus) kraljeval nad nami, ki hočemo zatreti med Sloveni krščansko vero, ki ravno iz judovskih virov zajemajo blato in ga mečejo na krščansko zastavo, na katero so prisegli pri krstu.

Ob božjem grobu nas je navdušeno pozdravil v slovenskem jeziku frančiškan pater Benignos. Snój kot zastopnik glavnega varija svete dežele, in je bil nalašč zato poslan iz Kahire v Egiptu v Jeruzalem. Sproveniti nam je, da se nam je pridružilo tudi nekaj Sijonki iz Aleksandrije, ki sicer niso bile med številom romarjev.

Zahvalil se je za pozdrav tajnik glavnega odbora, g. Kalan. urednik v Ljubljani. Ko smo opravili svojo pobožnost, smo se po skupinah razšli v svoja gostišča, in sicer I. skupina v avstrijsko gostišče, II. in III. v frančiškansko „Casa nuova“ (Nova hiša), IV. in V. pa v francosko gostišče oo. asumpcionistov. Ta gostišča so velikanske stavbe nalašč za sprejemanje romarjev. Pri mizi ni bilo nikakšnega razločka med razredi, ceja skupina — 100 ljudi — smo bili v eni dvorani in bili enako postreženi.

Na malo gospojnico smo se zopet zbrali vsi v cerkvi božjega groba, kjer je ljubljanski knezoškof imel ganljiv nagovor in slovesno sveto mašo, med katero so vsi romarji svetnega stanu sprejeli iz škofovih rok sv. obhajilo. — Božji grob je bil ves čas našega jeruzalemskega bivanja duševno središče, kamor smo tudi o prostem času radi zahajali. Stavbe cerkve božjega groba in njene umetnosti ne bomo opisovali, omenimo le glavna svetišča, ki se nahajajo v tej cerkvi.

Do časov cesarja Konstantina sta bila grob in Kalvarija zasuta, nad grobom je dal cesar Hadrijen postaviti malikovalsko podobo. Konstantin je dal po-

Bilo je v sredo zvečer dne 7. septembra, pred praznikom vojstva Marijinega, ko smo prišli s procesijo v cerkev božjega groba. Za nas je bila to Velika sobota, slovesna kakor še nikoli poprej. Pod močno kupolo je zadonela slovenska velikonočna pesem: „Zveličar gre iz groba . . . aleluja.“ Skoraj z gotovostjo lahko trdimo, da je odmevala prvokrat ob božjem grobu in ob jeruzalemskih ulicah slovenska pesem. Nismo prišli v Jeruzalem kot pritiklina kakega drugega naroda, prišli smo kot narod slovenski, ne kot Kranjci ali Štajerci, ampak Slovenci. Ni bila to kaka politična demonstracija, ampak enostaven izraz naše narodne osebnosti, ki nam je dana po naravi in zajamčena po državnih postavi. Vojaki iz naših krajev so nekđaj pomagali Titu razdejaviti stari Jeruzalem, naši pradedje so se z drugimi krščanskimi vitezi bojevali ob času križarskih vojsk za osvobojenje Jeruzalema, pa le kot vitezi rimsko-nemškega cesarstva, kot narod še nas Jeruzalem ni videl. Mi smo prišli kot Slovenci prvi poklonit se Onemu, ki je dal apostolom naročilo: „Pojdite in učite vse narode.“, in nas so v duhu spremljali vsi, ki so ostali doma in kateri vedo ceniti neprecenljiv zaklad Kristusovega evangelija. Naše romanje je bilo tedaj poklon in zahvala Zveličarju sveta, ki nam je pot, resnica in življenje. To je bila prva misel, ki smo jo položili na posvečeni kamen božjega groba. In druga je bila spoznanje naše nevrednosti, stopiti pred Zveličarjev grob, ker so tako slabo v nas vresničeni nauki njegovi. In tretje, kar smo položili na Zveličarjev grob, je bila iskrena prošnja, naj bi tudi naši narod vstal k novemu življenju in naj bi ostal zvest Onemu, ki je rekel: „Kdor hodi za menoj, ne hodi po temi.“ V svoje prošnje in molitve smo pa vključili tudi tiste naše zaslepljene rojake, ki posnemajo trdovratne Jude, ž njimi vred kri-

Dne 23. oktobra: V moravskem deželnem zboru obstruirajo Nemci. — Poročali smo že, da je bil istrski deželni zbor vsled slovenske obstrukcije zaključen. Vsled tega pa se je razdružil tudi odbor, ki je bil izvoljen, da se doseže narodnostni sporazum v deželi. Lahki se kažejo jako korajžne, češ, da se prav nič ne boje novih volitev. — Prva seja češkega dež. zbora bo sklicana za v petek, dne 28. t. m., ako bodo imela do takrat sporazumnostna pogajanja narodno-politične komisije in njenih pododsekov dovoljen uspeh. — Kmečki upor v Bosni se še ni polegel. V Agičih so zažgali mohamedanec veliko število senikov, v Prnjavoru pa nekemu posestniku vse zgradbe. Okrožnega predstojnika v Tuzli so kmetje na potu napadli in se je rešil z begom v avtomobilu. Uporniki so sami Srbi.

Dne 24. oktobra: Posamezni odseki delegacij končajo še tekom tega tedna svoja posvetovanja. Prihodnji teden bodo zopet javne seje delegacij. — Iz Belgrada poročajo, da se zdravstveno stanje prestolonaslednika Aleksandra boljša, in da so zdravniški prepričani, da bo prestolonaslednik ozdravel. — Turki ministrski svei je sklenil, najeti turško posojilo v Avstriji in Nemčiji. — Na Grškem so dobili še le pred kratkim novo ministrstvo, katero je sestavil Venizelos. Ze včeraj pa je podal ministrski predsednik Venizelos kralju ostavko, ker je izrazila večina zbornice vladi s svojo odsotnostjo nezaupnico. Kakor se poroča, kralj ostavke ni sprejel, vsled česar je Venizelos sklenil, da stopi še enkrat pred zbornico za zaupanje; ako pa bi ne bila zbornica sklepčna ali bi bila zaupnica odklonjena, tedaj zapusti zbornico, za kar je dobil že kraljevo dovoljenje. — V španski zbornici je interpeliral poslanec Senante z ozirom na vladno protiversko politiko. Izjavil je, da bodo šli katoličani odločno v boj proti protiverski politiki vlade. Ministrski predsednik Canalejas je odgovoril, da hoče sporazumno z Rimom polagoma doseči svobodo vseh veroizpovedanj.

Razne novice.

* **Velik shod zaupnikov** sklicuje S. K. Z. na nedeljo, dne 30. oktobra 1910. Shod se vrši ob 3. uri popoldne v dvorani Katoliškega delavskega društva v Mariboru, Flößergasse 4. Na dnevnem redu so poročila in razgovori o političnih razmerah spodnještarskih Slovencev. — Vstop imajo samo oni, ki se lahko izkažejo z vabilom. — Če kdo pomotoma ni dobil vabila, naj se takoj obrne na S. K. Z. v Mariboru. — Vsi udeleženci se lahko z večernimi vlaki odpeljejo domov.

Iz pošte. Poštna pomožna uradnica M. Braz na Rečici ob Paki je imenovana za poštno ekspedientinjo na novo ustanovljeni pošti v Cirkovcah.

* **Iz finančne službe.** Nadpaznik Ignacij Horvat je premeščen iz Ceija v Brežice.

* **Razpisani sta na 6razredni ljudski šoli pri Sv. Barbari v Halozah dve mesti stalnih učitelje.** — Prošnje do 10. novembra t. l. — Na 6razredni ljudski šoli v Konjicah okolica je razpisano mesto stalnega, oziroma začasnega učitelja. Prošnje do 30. novembra t. l.

* **Umrli je v Ljubljani sladkogorski rojak g. Iv. Šebat, c. kr. oficijal pri deželni vladi, v 43. letu svoje starosti.** N. v m. p.!

* **Orožne vaje domobranskega moštva leta 1911.** Ministrstvo za deželno brambo je glede orožnih vaj domobrancev odredilo, da se pokličejo k orožnim vajam leta 1911 vsi, katere veže še dolžnost in oni, ki so od kake orožne vaje izostali. Vse k orožnim vajam dolžno moštvo se vpokliče sredi junija do srede julija in sredi avgusta do srede septembra. Na nedelje in praznike se moštva ne sme vpoklicati. Vsak, ki je dolžen priti k orožnim vajam, si lahko izvoli, ali bi bil rad vpoklican v času od srede junija do srede ju-

lija, ali v času od srede avgusta do srede septembra. Nedelje in praznike se moštva ne sme vpoklicati. Vsak, ki je dolžen priti k orožnim vajam, si lahko izvoli, ali bi bil rad vpoklican v času od srede junija do srede julija, ali v času od srede avgusta do srede septembra, a mora za to navesti tehtne razloge. Posebno se bo oziralo pri tem na poljedelce. Za velike vaje pa se bodo opreščala le v najbolj ozira vrednih slučajih. Za zaželjene ugodnosti se je zglasiti pri občinskih uradih najpozneje do konca meseca decembra 1910. Med žetvijo, to je nekako sredi julija do srede avgusta, se moštvo k orožnim vajam sploh ne bo klicalo.

* **Izboljšanja vojakom.** Leta 1910 in leta 1911 hoče vojna uprava zvišati zajtrk dnevno za 2 vin., kakor tudi dnuino. Prostakom se zviša dnuina dnevno za 4 vin. in bo znašala 16 vin., poddesetnikom za 4 vin. in bo znašala 24 vin., desetnikom za 6 vin. in bo znašala 36 vin., četovodjem za 8 vin. in bo znašala 48 vin., narednikom, ki služijo prostovoljno čez navadno službeno dobo, za 20 vin. na 90 vin., ter praporščakom za 20 vin. na 90 vin. Zviša se tudi dnuina invalidom.

* **Na delu!** Naša slovenska krščansko-socialna organizacija tudi na Goriškem zelo dobro napreduje. Zadnji četrtke se je vršil v Gorici občni zbor S. K. S. Z. za Goriško. Udeležba je bila naravnost krasna, kar kaže, da je goriško ljudstvo vrlo zavedno. Iz tajnikovega poročila posnamemo: Zveza je imela 6000 članov, predavanj je bilo 326, knjižnice štejejo 8000 knjig, orlovskih odsekov je 22, dekljskih zvez 5, abstinenčna odseka 2, delavski 1. Sklenilo se je na občnem zboru med drugim, da se spremenijo pravila v toliko, da se raztegne društveni delokrog na celo Primorje. Na ta način sta se združili S. K. S. Z. za Goriško in ona za Trst.

* **Socialnodemokratska strahovlada.** Že večkrat smo približali, kako vodijo socialnodemokratski voditelji delavstvo za nos, ko mu pridigajo o svoji vroči ljubezni do njega in se proglašajo za njegove najboljše zaščitnike. O tej „ljubezni“ bi se dalo marsikaj napisati. A za danes naj zadostuje le slučaj, o katerem ravnokar poroča časopisje. Ravnatelj tiskarne socialnodemokratskega lista „Ravnost“ v Brnu na Moravskem je odpustil iz službe neko revno delavko, ki je bila osumljena, da ni brezpogojna pristašica nazorov, ki jih zastopa list. A to ravnatelj se ni bilo dovolj. Da bi storil ubogo delavko še nesrečnejšo, vpisal ji je v delavsko knjižico, da je odpuščena — vsled bolezni. Najhujši izkoriščevalec delavskih žuljev bi ne mogel grše ravnati z ubogo delavko, kakor je ravnal ta voditelj rdečih sodrugov, ki se reši sam le od krvavih delavskih žuljev. Na enak način in iz enakega vzroka je odpustil tudi več drugih delavcev.

* **„Stajereu“ se mora zelo hudo goditi.** Število naročnikov postaja od dne do dne manjše, in če bi ga ne podpirali Südmarka in nemški Volksrat, bi že davno izdahnil. Da bi se list denarno bolj podprl, poslalo je založništvo zadnje dni slovenskim obrtnikom in trgovcem, ki inserirajo v slovenskih listih, ponudbe za inseriranje. Opozarjamo ob tej priliki, da so cene inseratov mnogo višje, kakor v slovenskih listih, ki imajo desetkrat več naročnikov. Sicer pa itak noben zaveden Slovenec ne bo inseriral v tem listu.

* **Zagrizenost.** Nikjer na Slovenskem ni menda med učiteljstvom tako strastnih liberalcev, kakor na Goriškem. Tam so se vršila pred tednom birmovanja v Vipavski dolini. Povsod, razven v eni fari se je liberalno učiteljstvo nalašč odtegnilo vsakemu stiku s škofom. Zato je šla šolska mladina nasproti svojemu škofu pod vodstvom dveh mož, ker učiteljev ni bilo. Otroci slovenskega ljudstva so imeli praznik, so imeli dan veselja, a liberalno učiteljstvo ni imelo srca, da bi se z njimi radovalo.

* **Kaj je nemškutar?** Nemški učenjak Adolf Bartels je zapisal v „Deutschesoziale Blätter“ sledeče: „Der geborene Slave, der für deutsche Art und

teri je ležalo Zveličarjevo truplo, je obložena z marmornimi ploščami ter služi za oltar, na katerem smejo tudi katoličani maševati.

Drugo največje svetišče v tej cerkvi je Kalvarija, kjer je bil Kristus križan. Grob Jožefa Arimatejskega, v katerega so položili mrtvega Zveličarja, je bil čisto blizu Kalvarije, ki je bila nekoliko bolj vzvišen skainat griček. Sedaj je seveda vse zidano in se gre po stopnicah v kapelo Kalvarija. Tukaj je 10. postaja križevega pota, kjer so Kristusa slekli in mu žolč ponujali, na istem mestu so ga razpeli na križ (11. postaja); na tem mestu je oltar. Nekoliko dalje, za pravo že v drugi kapeli je oltar, ki označuje mesto, kjer je stal križ Gospodov, na katerem je umrl (XII. postaja). Oltar je last Armencev, a na njem nihče ne mašuje, ker tukaj je opravil Zveličar sam krvavo daritev. — Poleg oltarja je razpoklina, ki sega globoko v skalo, nasala je ob potresu po Kristusovi smrti. Med tem oltarjem in med prejšnjim, kjer je bilo križanje, je oltar žalostne Matere božje. Ona je stala ob križu, in ko so snemali mrtvega Šina s križa, se je vsedla na neko skalo zravenkriža, in so ji ga v naročje položili (XIII. postaja). Oltarja Matere božje in križanja sta katoliška last.

Med drugimi svetišči v cerkvi božjega groba omenimo še kapelico, kjer je našla Helena sv. križ, Helenino kapelo, kapelo, kjer se je prikazal Gospod po vstajenju svoji materi; v isti kapeli se hrani stebel bičanja.

(Dalje prihodajk.)

Sitte wirkt, ist in meinen Augen ein Lump, denn er hat seine natürlichen Bestimmung nach für seines eigenes Volkes Art und Sitte zu wirken und nicht für die eines Fremden.“ to se pravi: „Rojen Slovan, ki dela za nemško ljudstvo, njega šege in navade, je v mojih očeh lump, kajti že naravna postava zahteva, da deluje za svoje ljudstvo, za domače šege in navade in ne za tuje.“ Kaj poreče k temu „Stajereu“?

* **Slov. nar. pesem.** Od naučnega ministrstva imenovani odbor za zbiranje slovenskih narodnih pesmi je imel dne 13. t. m. v Ljubljani sejo, v kateri je bilo naznanjeno, da je doslej nabranih 7256 narodnih slovenskih pesmi, in sicer z napevi in besedilom.

Revolucija na Portugalskem.

Prvi trenutki navdušenja so minoli, in sedaj nastopajo trenutki resnega premišljevanja. Poroča se, da vojaštvo ni več zadovoljno z novo vlado, ker ni bilo primerno plačano za prelivanje krvi. Tudi delavstvo, ki je pomagalo pri grozodejstvih, vidi, da ni nič boljše, ampak še slabše kot prej, ker ni dela, ne služka. Poleg tega se poroča, da republika še ne stoji na trdih nogah. V mestu je še polno kraljevih privržencev, ki se pripravljajo, da udarijo. Še slabše je med kmeti, ki so vneti za kralja.

Vstaja na Portugalskem je za nas jako poučljiva. Ko je bil usreljen na Španskem anarhistični učitelj Ferrer, ki je bil vodja morilcev, požigalcev in tatov v mestu Barceloni, tedaj se je dvignil ves liberalni in socialistični svet in vse svobodomiselno časopisje je grozno divjalo od same jeze, ker je bil po pravici kaznovan človek, ki je povzročil toliko gonje na Španskem. Proslavljali so in slavili zločince, ki je bil svobodomislec. Na Portugalskem pa so sedaj javno na cestah pri belem dnevu vojaki in barabe morili duhovnike in onečaščili redovnice, plenili samostane in ropali in kradli, in kaj je na vse to rekla Evropa? Svobodomiselno časopisje se še raduje, češ, prav je tako, da se reši ljudstvo iz rok klerikalizma. Toda zgodovinska resnica je, da vlada na Portugalskem že 150 let liberalizem, ki je zatiral katoliško cerkev tako, kakor nikjer drugje.

Liberalci govore o klerikalizmu, mislijo pa na katoliško cerkev in sveto vero. Klerikalizma ni treba ubijati na Portugalskem, ker ga ni bilo, ampak liberalci vedo, da se preganjajo odkriti katoličani, da se oskrunjuje oltarji in cerkve, da se kradejo ter ropajo svete posode in da se morijo duhovniki, redovniki in drugi katoličani. Ravno tako se bo godilo pri nas, če ljudstvo ne bo odločno obrnilo hrba naukom naših liberalcev. Zato pa mora biti naša naloga, da se z našim katoliškim ljudstvom še tesneje združimo v močno organizacijo, da ljudstvo poučujemo in da pred vsem skrbimo za dobro časopisje. Vsako naše društvo bodi bojna organizacija proti svobodomiselnim zastrupljavcem ljudstva.

Kdor podpira dandanes še liberalne liste, ni več katoličan. Zato pa povsod brezobzirno preganjati liberalne liste! Vsaka krščanska družina mora imeti dober katoliški časopis. K temu nas opominja Portugal.

Mariborski okraj.

m Maribor. Zadnjo soboto, dne 22. t. m. je bila pri tukajšnjem sodišču obravnava, ki je naredila med Slovenci žalosten utis. Ravnatelj učiteljskega, Schreiner, ki se v slovenskih družbah rad da proslavljati kot Slovenec, je naznanil neko pismo slovenskega profesorja dr. Potočnika, s katerim se je čutil razžaljenega, državnemu pravdnistvu. Profesor dr. Potočnik je bil obsojen na 200 K. Ravnateljovo dejanje je tem manj lepo, ker je znano, da se je dal grdo psovati od nemškega profesorja dr. M., a tega Nemca ni tiral pred sodišče. Če misli Schreiner, da si bo tem potom zaslužil odlikovanje, za katerim hrepeni noč in dan in koje hrepenenje tako čudno nanj vpliva, je pač obžalovanja vredno. Schreiner je isti človek, ki je proti predlogu drugih slovenskih vzgojiteljev pri vladi dosegel, da se slovenski otroci morajo že v tretjem šolskem letu učiti v tujem jeziku, namesto v petem.

m Kamnica. Slovenska kmečka zveza je sklicala v nedeljo, dne 23. oktobra politično-gospodarski shod pri g. Kristoviču na Razpoki. Shodu je predsedoval g. Ig. Neuwirth. Ur. Zebot iz Maribora je razpravljal o dogodkih zadnjega časa, o deželnem zboru, o vzrokih in uspehih obstrukcije ter o važnejših gospodarskih vprašanjih slovenskega ljudstva. Opisal nam je tudi vzburjenje revolucije na Portugalskem. G. Kemperle je govoril o razvoju državnozbornske politike. Oba govora so zborovalci z zanimanjem poslušali. H koncu se je sprejela še resolucija, v kateri protestirajo zborovalci proti uvozu mesa iz Argentine, zahtevajo, da se šolska postava preustroji tako, da bo v korist ljudstvu na deželi. Z navdušenjem se odobri obstrukcija naših poslancev v deželnem zboru. Zborovalci prosijo svoje poslance, da vstrajajo v zapričetem boju, dokler se nam ne dajo pravice, ki nam gredejo po božjih in cesarskih postavah.

m Fram. V občini Morje pri Framu je v ponedeljek, dne 24. t. m. sijajno zmagala v vseh razredih S. K. Z. pri občinskih volitvah.

m Sv. Martin pri Vurbergu. V „Slov. Gospodarju“ smo čitali, da se snide državni zbor meseca novembra. Dobro vemo, da čaka gg. drž. poslance tam ogromno dela. Fa vendar prosimo še posebej pre-

zidati nad božjim grobom prekrasno cerkev, ki je bila posvečena leta 336. To cerkev so leta 614. požgali Peržani, a kmalu potem je znovič pozidal „cerkev vstajenja“ opat Modest. Leta 637. je pa prišel Jeruzalem v arabske roke, vendar so pustili Arabci krščanska svetišča pri miru. Šele leta 1010. je cerkev nad božjim grobom razdeljal egiptovski sultan Hakem. L. 1096. so se začele križarske vojske, dne 15. julija 1099. so osvojili križarji Jeruzalem, in naslednja leta, torej po letu 1100 so začeli staviti novo velikansko cerkev, ki bi naj obsegala pod eno streho vsa svetišča okoli božjega groba. To cerkev so sicer leta 1187. in 1244. zopet opustošili Arabci, vendar se je križarska cerkev v glavnih zidovih ohranila do današnjih časov. Leta 1719. so vso prenovili, leta 1808. pa je pogorela. Takrat so divjale v Evropi francoske vojske in nihče se ni brigal za cerkev sv. groba. Tako so se je pa polotili Grki in jo prenovili, pa tudi skazili častljivo stavbo. Tako dandanes katoličani za pravo niško gospodarji v cerkvi božjega groba, ampak razkolni Grki in Rusi; da imamo še sploh nekaj pravic, se je zahvaliti očetom frančiškonom, zvestim varihom sv. groba, in pa prejšnjim francoskim vladam.

Božji grob se nahaja kot posebna kapelica v prednjem delu cerkve pod velikansko kupolo, na kateri se blišči zlati križ in se od daleč vidi. Grob je seveda vdelen v skalo ali ves obložen z marmornimi ploščami. Znotraj je dvojni prostor, najprej angelska kapelica 3'4 m dolga in 3 m široka, potem stopimo skozi nizko odprtino v pravo grobno kapelico, ki je le 2 m dolga in 1'80 m široka. Kamenita klop, na ka-

bivalec iz občin Sv. Martin, Gornji in Spodnji Duplek, Ciglice, Gornja in Spodnja Korena, Velka in Mala Zimica, Voličina, Digoše, Vumpah in še več drugih občin, gg. državne poslance, da bi se tudi za nas potegovali in nam pripomogli, da bi se vendar že enkrat začelo resno delovati za gornjedupleški most čez Dravo. Gospodje deželni poslanci so dovolili že tretjino svote, katera je proračunjena za most. Prošnje, katere so poslale gori imenovane občine na okrajni zastop meseca aprila 1908, bomo objavili prihodnjič ali pa poslali državnim poslancem. — Volilci kmečkoga in delavskega stanu.

m Sv. Rupert v Slov. goricah. V Hrastovcu tukajšnje župnije se nahaja prostorna kapela svetega Križa, za katero je že papež Klement XII. dne 5. decembra 1739 tedanjemu graščaku Ernestu pl. Herberstein dal dovoljenje, da se sme v njej darovati sv. maša. Grad je tekom časa večkrat menjal gospodarje, in omenjenega dovoljenja se dalj časa nihče ni posluževal. Sedanji novi posestnik, hrvaški plemenitaš Alojz Kottas-Heldenberg je dal, kakor ves grad, tako zlasti grajsko svetišče prav lepo in vkusno prenoviti, in preteklo nedeljo, dne 23. oktobra t. l. so prevzeli gospod knezoškof prenovljeno kapelo z oltarjem, s podobami in z okraski vred slovesno blagoslovili ter po dolgem času zopet opravili v njej daritev sv. maše. Slovesnosti, ki se je pričela ob 9. uri predpoldne, so se razen graščakove rodbine udeležili tudi gg. župniki od Sv. Ruperta, Sv. Lenarta, Sv. Marjete in Sv. Barbare, deželnosodni svetovalec dr. Kronvogel ter odvetnik dr. Gorišek od Sv. Lenarta in verniki iz grajske okolice v prav obilnem številu, gotovo do 200 ljudi. Po sv. maši so premilostljivi nadpastir z ozirom na oltarno sliko sv. Križa v dveh prisrčnih navgojih priporočali posnemanje pobožnih častilcev svetega Križa, kakor so bili n. pr. sv. Pavel, ki je pridigoval in se hvalil o križu in križanem zveličarju, sv. Peter, sv. Andrej, in med drugimi cesar Karol VI., ki je podaril zmagovitemu vojskovedji Evgenju Savojskemu zlat, z briljanti okrašen križ s podpisom: Jesus Christus Generalissimus — Jezus Kristus, najvišji general; potem so razložili tri resnice, ki jih uči križ, namreč, kako strašno zlo je greh, kako grozen je pekel, in kako dragocena in krasna so nebesa. — Ob 11. uri je bilo z zahvalno molitvijo Te Deum sklenjeno vsposodno in genljivo sv. opravilo. Pozneje so si premilostni vladika pod vodstvom hišnega gospodarja še ogledali številne prostore razsežnega gradu, v katerem je videti mnogo zanimivih starinskih dragocenosti.

m Sv. Trojica v Slov. gor. Gospod Golob so jo pogruntali. Zadnjič so v „Marburgerici“ hvalili naše preč. gg. frančiškane, in sedaj jih zopet hvalijo v „Štajercu“. To pa vse zato, ker se bojijo za prihodnje občinske volitve in bi si z velikanskim zadoščenjem menicali roke, ako bi se jim posrečilo, spraviti razprtijo v naše vrste. No, tega naj se nikar ne troštajo. Naša veleč. duhovščina je spoštovana in ugledna v trgu in tudi brez njih. In to si naj zapomnijo, da je „Štajerčeva“ hvala naravnost razžaljenje za našega človeka. Zato si jo kratkomalo prepovedujemo. Naj si raje vtisnejo v srce besede, ki jih je povedal nemški profesor Adolf Bartels v „Deutschsozialer Blätter“: „Der geborene Slave, der für deutsche art und Sitte wirkt, ist in meinen Augen ein Lump, denn er hat seiner natürlichen Bestimmung nach für seines eigenen Volkes Art und Sitte zu wirken, und nicht für die eines Fremden.“ To se pravi na kratko po slovensko: „Rojen Slovan, ki deluje za nemštvo, je v mojih očeh lump. Narava zahteva, da dela za svoj narod, ne pa za tujega.“ Kaj če bi nam o tej stvari kaj povedati v „Štajercu“? Heul!

m Puščava. Katoliško delavsko društvo je imelo svoj letni občni zbor dne 23. t. m. V odbor so bili izvoljeni sledeči možje: predsednikom Ivan Perše, posestnik v Činžatu, podpredsednikom Andr. Bezjak, žagar, odbornikom: Ivan Mlakar, Valentin Juštnig, Franc Horvat, Jakob Maurič, Simon Pečevnik, Fr. Kušnec; blagajnikom Ivan Karničnik, posestnik v Činžatu; tajnikom M. Gornjak. — Vsem podpornim udom se odbor najpriserneje zahvaljuje za podporo.

m Maribor. V torek dne 1. novembra t. l. uprizori Dramatično društvo v Narodnem domu žaloigro v petih dejanjih „Mlinar in njegova žena“. Začetek ob pol 8. uri svečer.

m Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo v Hočah pri redi v nedeljo dne 13. novembra poučno predavanje v društveni sobi pri g. Rojku, po večernicah ob 8. uri. Govoril bo veleč. g. dr. Fr. Kovačič, profesor bogoslovja v Mariboru. Vsi udje in prijatelji bralnega društva pridite v obilnem številu!

m Studenec. V nedeljo prirejena igra „Dve materi“ se je jako lepo in dovršeno uprizorila. Ponovila se bole tudi v nedeljo 30. okt. ob 8. uri popoldne.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Slavna okrajna hranilnica Sv. Lenart v Slov. gor. je našemu bralnemu društvu „Edinost“ kot velikodušno podporo naklonila 20 K, za kar se društvo iskreno zahvaljuje in v bodoče še prav toplo priporoča.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Da razširimo katoliško časopisje, za to nam bo treba že zdaj skrbeti. Zdaj se spravljajo sadi, in marsikateri ima zdaj drobiža, ki ga ob novem letu ne bode imel. Saj se lahko tudi tako naroči na katerisibodi list, kajti časi so itak minuli, ko so se listi shranjevali in vezali. Širimo naše časopise, preganjamo liberalne, dokler je čas. Na delo, ker resni so dnevi! Portugal nas naj uči!

p Sv. Marko. Domači lov, ki ga je imel poprej dornovski graščak Pongratz, je dobila sedaj občina v svoje roke. Zbral se je poseben konzorcij domačih posestnikov, ki so lov prevzeli. Čeravno so ti že od

1. septembra poskušali svojo srečo, se dosedaj še vendar ni nobenemu tako nasmejala, kakor vrlému kmetu, Francu Bezjak, ki je v družbi drugih preteklo nedeljo prvokrat na lovu z novo puško ustrelil lepo srno, ki je tehtala 50 kg. Plen jim je pravično razdelil naš „Kuropatkin“.

p Obriž pri Središču. Na prizadevanje našega, v obče priljubljenega g. kaplana, se je ustanovila pri nas na angeljsko nedeljo, dne 4. septembra na veliko srečo mladine prekristna in prepotrebna mladeniška in dekliska zveza. Ker sloni ta naprava na verskem temelju, ni po volji tukajšnjim takozvanim „naprednjakom“, saj to so pokazali v dopisu iz Obriža v zadnjem „Narodnem Listu“. Vsi pošteni ljudje se zgražajo nad tem dopisom, dasi ne dosega mladeniške in dekliske zveze, še manj pa g. kaplana. Cvetka laži in obrekovanj je: „kakor bi ga hudič prijel“ (seveda kaplan). Kdor ima količkaj pameti, si lahko razlaga te besede. Mi pa mladeniči in dekleta omenjenih zvez vam čisto mirno povemo, mi ne iščemo prepira, naš namen ni po časnikih se obrekovati in prepirati, mi imamo čisto druge vzvišene in plemenite cilje; ako pa nas nasprotnik napada, je pa popolnoma naravno, da se branimo. Glede „zibmarjev“ vam pa povemo le toliko, da mi ne delamo razločka med fanti, naj si bo starosti katere koli, naša vrata so vsem odprta, ker ravno to je pravo ljudsko delo. V zadoščanje našemu g. kaplanu in nam v korist bo pa to, da se vstrajno držimo naše mladeniške zveze, ji pridobivamo vedno novih članov, brezobzirno korakamo naprej in si zapojemo: Sovražna nas prišla moč, misleč, da četo našo mlado pokončala bo kar čez noč. Četa naša mlada, duševno čila, zdrava, naj bo sovražnik kakšen koli, nas strah ga ni nikoli. —

Član mladeniške zveze.

p Zitala. Vkljub strastni protigigantaciji žitalskih liberalcev se je v nedeljo, dne 23. oktobra vršil ustanovni shod novega bramega in izobraževalnega društva ob velikanski udeležbi. V veliki sobi „stare šole“ je bilo natačanih najmanj 400 ljudi: mož in mladeničev, žen in deklet. Mnogo pa jih je moralo oditi, ker niso dobili prostora. Hitro po večernicah otvori zborovanje vrli kmet iz Nadol, Vogrine Janez, kot predsednik pripravljalega odbora in predčaja kot zapisnikarja č. g. kaplana Jožefa Kranjca ter izroči besedo č. g. župniku Antonu Merkušu. V pozdravnem govoru častitljivi starček z mladeniško navdušenostjo kratko opiše škodo in kvar slabe knjige in brezvestnega časnika v dušnem in telesnem oziru: zato iskreno pozdravlja ustanovitev novega bralnega društva, ki bo nudilo članom dobrih knjig in poštenih časnikov. Pozdravlja vse svoje farane, ki se za društvo tako zanimajo, in č. g. dr. Korošca, našega državnega in deželnega poslanca kot gubernika. Č. dr. Korošec razpravlja v dolgem, a zanimivem in navdušenem govoru o pomenu in namenu izobraževalnih društev. Govor je imel velik uspeh. Pri vpisovanju članov se jih je oglasilo 83, in poprej je naznanilo svoj pristop že 57 članov, tako, da šteje društvo že prvi dan svojega obstanka 140 članov. To število je najlepše znamenje, da je bilo tako bralno in izobraževalno društvo zares krvava potreba; to število pa tudi jasno priča, da ima ljudstvo do novega društva zanimanje in da se bo lepo razvijalo ter rodilo mnogo dobrega. — Po nasvetu g. zapisnikarja se je izvolil sledeči odbor: Predsednik: Janez Vogrine, kmet v Nadolah; podpredsednik: č. g. župnik Anton Merkuš; blagajnik: Gašpar Kores, kmet v Čermožišah; njegov namestnik: mladenič Jožef Blazina; tajnik: č. g. kaplan Jožef Krajnc; tajnikov namestnik: Vincenc Kores, posestnik v Zitalah; knjižničar: Janez Vogrine ml., in njegov namestnik: Franc Stres; odbornika sta: Anton Kodrič, posestnik v Nadolah in Anton Pulko, gostilničar v Zitalah; računsko pregledovalca sta: kmet Jožef Kodrič iz Kočic in Jurij Krušič iz Čermožiš. — Prepričani smo, da bo ta odbor skrbel, da se bo društvo razvijalo in obrodilo dosti sadu. Po volitvi se je predstavljajal kratek šaljev prizor: „Mišji strup“. Jezljiva in skopa mojstrinja in iačni čevljarški učence Tinček sta privabila obilo hvale in smeha, znamenje, da sta dobro pogodila svoje vloge. Lepo in primerno je Tinčeto tožbo uglasbil č. g. Fr. Spindler, kaplan v Brežicah, za kar mu izrekamo tukaj najprisernejšo zahvalo. Med posameznimi točkami nas je zabaval domači moški zbor pod vodstvom organista g. Jurija Lorbera. Mladeniči-pevci so pokazali, da se ne bojijo ne truda ne težav, pa tudi liberalcev ne. Tako je prav! Ves shod se je vršil med veliko pozornostjo poslušalcev in mirno. Motiti so ga hoteli z neslanimi, pa bolj tihimi opazkami „štajercijanski“ krčmar Polajžer iz Ravnega, Berlisgov komi Cvetko in liberalni učitelj Zrimšek. Predsednik bi jih bil seveda lahko dal odstraniti, pa jih je namenoma pustil, da se naši ljudje na živih vzgledih: na štajercijanskem krčmarju, liberalnem komiju in liberalnem učitelju učijo, kako se ne smejo obnašati. Naj kuhajo liberalci svojo onemoglo jezo kakor hočejo. Mi pa, verni katoliški in narodni žetalcanci se hočemo okleniti svojega „Katoliškega bralnega in izobraževalnega društva“ in skrbeti, da bo vse, kar je dobrega po celi župniji, pri nas, drugo pa naj imajo liberalci in nemškutarji!

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. V tukajšnjo šolo realko se bodo sprejemali učenci v petek, dne 4. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne, in sicer v realni učilnici na glavnem trgu. Vsač na novo prišedši učence naj prine-

se s seboj zadnje šolsko spričevalo, oziroma zadnja šolska naznanila.

l Sv. Jurij ob Séavnici. Ker se zavoljo slabega vremena vesela in predstave niso moge izvršiti, smo pre-tavili celo stvar na prihodnjo nedeljo. Prijatelje in znance vabimo, naj nas ob količkaj ugodnem vremenu v prav obilnem številu obiščejo pri g. Domajaku. Vspored ostane isti, kakor je objavljen v prejšnji številki, na lepkih in vabilih. Odbor bralnega društva.

Konjiški okraj.

k Konjice. N. N., ali je že Vaš, šoli odrasli sin ud Bralnega društva, „Slov. Straže“, in Vaša hčerka, ali je že članica Dekliške zveze? Zakaj ne? Ali noče ali ne sme? Oboje je žalostno. Prvo za otoka, drugo za Vas. Ali niso delavni društveniki in društvenice najvzornjša mladina cele fare! Vprašajmo njihove stariše, ali jim niso v veselje? Pojdi in stori tudi ti tako!

k Konjice. Med našimi vrlimi gospodarji vladalo splošno prepričanje, da pride k nam premalo „Sl. Gospodarjev“. To prepričanje je častno za može kakor za list. Zelja kmečkih prijateljev je, naj bi imel sploh vsak boljši gospodar svojega „Slov. Gospodarja“ (matere „Detoljuba“, žene „Bogoljuba“, fantje in dekleta „Naš Dom“), društvene iztise bi pa pustili revnejšim slojem. Pri priznani požrtvovalnosti našega ljudstva se bodo v teku 365 dni gotovo našle potrebne kronice (vsega skupaj z Mohorjevo družbo 11 K). Pomislite, koliko stroškov imate, če imate v hiši pijance in zapravljivce, bahate gizdalinke in našopirjene ošabnice!? Tedaj pa stotaki niso dovolj. Za denar, ki ga izdate za poučne, vzgojne liste, vlečete stoodstotno obresti. Kaj sodite?

k Konjice. Naši „nekdaj-Slovinci“ s ponemčenimi imeni in s slovenskim občevalnim jezikom so res pametni ljudje; nasproti občinstvu, odjemalcem so skrajno sladki in prijazni, sama ljubeznivost jih je — na tihem pa dosledno in vstrajno delajo za ponemčenje trga in — okolice. Slovenski trg (nekdaj!), ali naj pride skoro čas, da gre zadnji Slovenec pokopat k Sv. Ani svojo zanikrnost in nezavednost? Okolica, ali nič ne vidiš in čutiš, kaj se godi v tebi? Vstani, izdajalec je blizu!

k Konjice. Lov občine Okoški pride za dobo 6 let k vnovični dražbi. Javna dražba se bode vršila v uradnem posloju č. kr. okrajnega glavarstva v ponedeljek, dne 31. oktobra 1910 ob 9. uri dopoldne. Izključna cena znaša 30 K. Vsak prositelj najema ima v začetku dražbe založiti znesek, enak z izključno cenoto kot varščino, katera se po dražbi vrne. Daljni lovski pogoji so razvidni pri č. kr. okrajnem glavarstvu.

k Konjice. Lov občine Bezovica pride za dobo 6 let k vnovični dražbi. Javna dražba se bode vršila v uradnem posloju č. kr. okrajnega glavarstva v ponedeljek, dne 31. oktobra 1910 ob 11. uri dopoldne. Izključna cena znaša 233 K. Daljni lovski pogoji so razvidni pri č. kr. okrajnem glavarstvu.

k Konjice. Podružnica „Slovenske Straže“ prosi svoje člane, naj pridno agitirajo med znanci in prijatelji za obilen pristop, naj tudi velikodušno pobirajo prostovoljne doneske in jih izročajo blagajnici ali tudi tajniku. Pri vsaki veseli družbi naj se — pusti 1 liter v sodu, njegova cena pa — za Slomškov dar. — Po vseh trgovinah in gostilnah zahtevajte računске listke „Slovenske Straže“, v vsaki zavezni hiši naj se rabijo izključno le vžigalice „V korist obmejnim Slovincem“, dobijo se pri Ogorevcu in Hrepeniku, na vsako pismo prilepite kolek „Slov. Straže“ (dobi se pri tajništvu). Vsako nesoglasje doma in med sosedi poravnajte s par peticami — za Slomškov dar. Komur ni kaj jasno, naj pride po pojasnilo k tajništvu (v kaplaniji).

k Konjice. V Dravinjski dolini mi kmetje nikakor nismo zadovoljni, da bi nam po naših travnikih jahači kneza Windischgrätza jezдили, ker nam delajo preveliko škodo. — Nekateri so jih že večkrat ustavili, pa to ni nič pomagalo; če mu je kateri kmet rekel, da ne pusti tankaj škode delati, so mu odgovorili jahači: „Mi ne poznamo nobene škode,“ in so hitro odjezdili. Ali se bode tako godilo, kakor je bilo še v starih časih, ko se je s kmetom delalo, kar se je hotelo? Mislim, da tistih časov ne bo več! — V Dravinjski dolini je že večkrat marsikateri izmed kmetov vprašal pri tem ali onem odvetniku, kaj in kako naj storimo, pa nam je bil odgovor, da naj pustimo stvar pri miru, ker so usmiljeni, ker delijo veliko dobrot. Pa nam kmetov v Dravinjski dolini niso to nobene dobrote, če delajo po naših travnikih veliko škodo. — Bili so nekateri kmetje tudi pri knezovem oskrbništvu ter so se pritoževali, da se jim dela škoda. Oskrbništvo je vzelo seveda to na znanje in tudi popisalo imena kmetov, pa zgodilo se ni nič, temveč je ostalo vse pri starem. — Neki kmet iz Nove vasi je potegnil žico, katera se na 100 korakov daleč gotovo vidi, po svojem travniku, kjer je rastla najlepša trava, in kjer ni nobene vozne ceste ne pešpoti, da bi tako zabil škodo, zlasti ker prošnje in opomini proti tem jahačem niso nič pomagali. — Poročila v nekaterih nemških in tudi slovenskih listih so bila nepravilna, ker se kmeta, ki se brani škode, zaradi tega vendar ne more imenovati zlobneža, četudi je slučajno tisti, ki mu dela škodo, kakšna imenitnejša oseba. — Zaradi žice je bil nek posestnik naznanjen sodniji ter je bila že dvakrat obravnava, pa se je vsakokrat preložila. Radovedni smo, kaj bo končno sodnija sklenila. — Kmet.

k Častno občanstvo. Bezina, okolica Konjice, Tepanje, te tri občine so izvolile za častnega občana ekscelenco knezoškofa dr. Napotnika, rojaka s Tepanjskega vrha, in so mu izročile krasno diplomu po-

vodom njegovega bivanja v Konjicah, letos, dne 28. avgusta. Iste tri občine so pa te dni diplomo častnega občanstva izročile tudi g. arhidijakonu in dekanu Hrastelju. — Častno občanstvo, to je največja čast, s kakršno more odlikovati občina zaslužne osebe.

K Zreče. Družba „Južna železnica“ ima v naši občini premogovnik. Leta 1908 pa je vsled rovanja v zemlji usahnil studenec, ki je dajal vodo za ljudi in za živino v okolici Gračič. Prebivalci so razložili za deva vodstvu rudnika, a gospodarje nočejo obstati, da bi bil povzročil rudnik zmanjkanje vode; pravijo, da je to zakrivila suša. Toda najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi bil dotični vodnjak kedaj brez vode; tudi ob suši, ko so drugi studenci usahnil, tam vode ni manjkalo. In vodnjak je usahnil po zimi, meseca decembra, ko je ležal sneg. Leta 1908 je zapadel sneg že v prvi polovici novembra, vreme je ostalo mrzlo. Dne 15. decembra je skopnel sneg po osojah. Dne 20. decembra je po 2dnevem sneženju ležalo novega snega za dober pedenj. In v tem času je odpovedal studenec vodo. A sedaj si prebivalci že skozi dve leti morajo voziti vodo od daleč, iz nižave, po strminah. O tej nadlogi sta se gg. poslance P i š e k in N o v a k želela prepričati na lastne oči ter sta dne 16. oktobra obiskala kraj Gračič. Istega dne sta gg. poslance hotela tudi svoje nadloge potožiti svojim volilcem. V to svrhu nam je gospod Kračun prepustil blage volje svoje prostore. Tu je zbrance pozdravil načelnik okrajnega političnega društva g. Lamut, potem je pa g. Lorger predlagal vodstvo: g. Lamut bodi predsednik, g. Potnik zapisnikar. Besedo je dobil prvi g. deželni poslanec Novak. Ta je orisal neznosne razmere v deželni zbornici v Gradcu. — Državni poslanec g. Pišek je že laglje govoril o nekoliko boljšem položaju. Sicer tudi v državnem zboru na Dunaju ne gre vse tako, kakor si želijo naši zastopniki; pa z vstrajnostjo so vsaj tuintam kaj zastopniki, kar bi bilo njihovim volilcem na škodo. Med ostalim je omenil draginjo, katero čutimo vsi, posebno še kmet in sploh ubožni sloji ljudstva. V kmetovalskih zadevah nevedni ljudje pravijo, da je kmet kriv draginje. Poročevalce naj dostavi: Socialni demokrat dr. Renner je v državnem zboru rekel, da je kmet „oderuh“, ker nastavlja previsoko ceno svojemu blagu. Slovenski poslanec g. Demšar (Kranj-Loka) mu je odgovoril in s številkami dokazal, da kmet nima nobenega dobička od kmetovanja, ako bi z denarjem računil svoje delo. Gospod Pišek je v „Slovenskem Gospodarju“ objavil vrsto člankov z nadpisom: „Le vkup, kmetje, le vkup!“ V sestavku je izračunal s številkami tako, da je imel gospodar pri par volih komaj 3 ali 4 K dobička. Gospod poslanec je rekel: Za kmeta posebno usodni dan je bil tisti dan, ko se je po želji vlade vsprejel proti glasom naših poslancev takozvani pooblastilni zakon, to je postava, ki vlado ali ministere pooblasti, da smejo bolj po svoji volji, to je brez poslancev sklepati kupčijske pogodbe s sosednjimi državami, n. pr. glede uvoza živine iz Srbije. A da se z ozirom na kmeta zakon ali postava vsaj deloma vblaži, izposlovali so naši poslanci podporo za živinorejo. V prvi vrsti pride tukaj v poštev zadržno vnovčevanje živine. Podrobnosti o skupnem prodajanju živine je obravnaval mladi g. Pišek, predgovornikov sin in poslovođa Zadruga za vnovčevanje živine, zadruga, ki se je za slovenski del naše dežele ustanovila v Mariboru. Za tem je g. Igo Sadek prebral resolucije. Zbrani volilci izrekajo zahvalo in popolno zaupanje svojima zastopnikoma za njun trud v državnem (Pišek), oziroma v deželnem (Novak) zboru. Zborovalci odobravajo dosežanje ravnanje slovenskih izvoljencev: občudujejo močnatost in vstrajnost članov „Slovenskega kluba“ v deželnem zboru v Gradcu ter izrekajo vsem skupaj pristržno zahvalo in popolno zaupanje. Zborovalci prosijo, naj gospodje vstrajajo, če treba, v obstrukciji tudi tako dolgo, dokler ne izposlušajo svojim volilcem enakih pravic, kakoršne uživajo drugi državljani. Oni hočejo, naj se naši poslanci še z naprej odločno ustavljajo slovenskemu ljudstvu sovražnim nakanam n. pr. nemško-nacionalne večine v deželnem zboru; naj branijo slovensko šolstvo in gospodarske zadeve slovenskega kmeta, ker: če se bo kmetu godilo dobro, bo kmetovega blagostanja deležen tudi njegov delavec, hlapec, dekla, dninar, viničar. Zadnja resolucija naglašala pa prošnjo, naj poslanci pospešijo v deželnem zboru že sproženo zadevo glede kmečkih zidarjev in tesarjev. Po primernih razgovorih je predsednik zaključil dve uri trajajoči, lepo uspeši shod.

Celjski okraj.

c Celje. Grdo delo je izvršil zopet zadnji „Nar. List“. Za Anzelmo meče blato, ker ve, da se o Anzelmo ne more več zagovarjati. Pisava je hudobna, ker je dvoumna. Tako pišejo propali ljudje, ki hočejo škoditi bližnjemu, pa nimajo za to dovolj gradiva in ne dovolj korajže. Sicer pa se vse na svetu maščuje in Anzelmov prijatelj, ki biva tam zgoraj blizu Nazarja, bo še čutil udarec usode bridko na sebi. Sam je umazan in zato ga žene, da tudi druge umaže. Grd značaj je, in zato je pomočil svoje pero v lužo, da tudi druge ogrdi. Vsi v Savinjski dolini od Celja do Solčave poznamo Anzelmovega prijatelja, ta vzor ostudnega in podlega človeka! Misli, da je škodil o Anzelmu, a vse je padlo zopet nanj nazaj, in kdor ima še količkaj čuta do snažnosti, se bo tega izvrška svojega stanu še bolj vestno ogibal.

c Cebelarska podružnica za Savinjsko dolino je končala svoja toletna predavanja v nedeljo, dne 9.

t. m. pri društvenem tajniku g. Pečarju v Št. Pavlu. Bilo je to že deveto toletno zborovanje, prirejeno v zvezi s kmetijsko podružnico v Žalcu. Udeležba je bila še dosti povoljna; zlasti moramo biti zadovoljni, ker so se zbrali sami navdušeni čebelarji. Potovalni učitelj g. Černe predaval je o vzimljenju čebel. Tudi dva panja smo razdejali ter jih do kraja pregledali, da bi se prepričali, ali imata dosti hrane čez zimo ali ne. Pri enem panju smo matici celo uši obirali, čemur so se vsi čudili ter skoraj niso mogli verjeti, da je kaj takega sploh mogoče. Tudi na razna vprašanja je g. Černe radevolje odgovarjal. Sploh je pri nas navada, da čebelarji le sprašujejo in da se jim odgovarja; vrhu tega še vsak pove kaj iz svojekušnje, ravno zato so naša predavanja vselej prav zanimiva. — Bodi izrečena g. Černeju za to, kakor tudi za vsa, že prirejena predavanja imenom naše podružnice najsrčneša zahvala za ves njegov trud; isto velja tudi našemu čebelarskemu mojstru g. Piklu, proseč ob enem oba, da nam še drugo leto ostaneta zvesta predavatelja in učitelja.

c Petrovče. V nedeljo, dne 23. t. m. se je vršil v društveni dvorani II. zadržni shod savinjskega okrožja Zadržne zveze za Štajersko, ki je bil zelo dobro obiskan. — Pozdravil je shod v imenu odstopnega okrožnega predsednika J. Zdolška poslanec A. Terlav. Pri volitvi okrožnega predsedstva so bili izvoljeni: predsednik vlč. gospod župnik J. Zdolšek, podpredsednik deželni poslanec A. Terlav, zapisnikarja dr. M. Slavič ter F. Žličar. V daljšem govoru je nadrevizor g. Vlado Pušenjak razpravljal važnejše zadeve našega zadržništva, polagajoč veliko važnost zlasti na nadzorstvo. Govoru je sledila daljša razprava. Shod je enoglasno sprejel sledeče resolucije, predlagane od g. nadrevizorja: 1. Kjerkoli obstojajo v enem okraju dve nasprotni posojilnici, mora vsaj vsakega pol leta tajnik, oziroma kak drug član načelstva naše posojilnice pregledati seznam članov nasprotnih posojilnic. — 2. Tretji okrožni zadržni shod se vrši v Št. Jurju ob juž. žel. — Nadejamo se, da bodo ti okrožni zadržni shodi postali stalna institucija ter privabili vedno več razumnih in resnih mož v naše zadržništvo.

c Dobrna. Kaj neki pomeni veselo razpoloženje slovensko-narodnih Dobrnčanov! Menda jih, kakor po navadi, veseli trgategv — ne, letošnja trgategv je pri nas jako, jako saba. Trgamo že, trgamo, pa kaj? Samo suho, velo pentljevje. Torej s trgativjo in ž njo združenim veseljem ni nič. Veselje ima drugod svoj vzrok. Približujejo se nam namreč občinske volitve. Ljudje se po navadi bojijo volitev, a na Dobrni je nasprotno. Od kar so imeniki razpoloženi na ogled, se je začelo v narodnih vrstah veselo zanimanje, češ, zdaj je prišel zopet veseli čas politične trgategv. Da so nekada na Dobrni tako slavni (?) nemškutarji doslužili, nam ne dela tolikega veselja, pač pa dejstvo, da se je naša slovenska stvar tako mogočno okrepila. Za Boga! Kdor je poznal Dobrno leta 1900, bo rekel: „Res, ta bišer Spodnjega Štajerja se zdaj blišči stokrat lepše kot poprej.“ Mladeniči in dekleta so po hralnem in izobraževalnem društvu probujeni ter ne samo v izobraževalnem, ampak tudi v političnem oziru prav vzorno vzgojeni. In kaj bi šele rekli o naših vrlih možeh: to so prave skale! Da smo vsi v taboru Kmečke zveze, ve menda cela javnost. A ne smem pozabiti naših vrlih žen, ki so z malimi izjemami navdušene za narodno delo. Bog daj, da bi se letos pri volitvah tudi tisti zavedli svoje slovenske narodnosti, ki so se pri zadnjih volitvah vdinjali nemškutarji in njenim zastopnikom na Dobrni. Sram mora biti te može (?), da so v sredini tako vrlih narodnjakov izdajalci. V koliko pa spada hujskarija zoper ogromno večino ljudstva v delokrog kakega e. kr. uradnika, bomo kmalu izvedeli, ako ne bodo dotičniki mirovali.

c Bočna. Pod tem nadpisom je trdil zadnjič nek dopisnik, da ni razlogov za delitev občine. Jih bom pa jaz par navedel, da se slišita oba zvana, čeprav so se okoličani Sv. Lenarta in Sv. Florjana itak izrekli za tako delitev, ker jim je tja dol v liberalno Bočno vendar predaleč. Trg Gornjigrad, kjer istotako vlada liberalizem, jih pa ne mara kot zavednih katoliških mož. Morajo si torej osnovati lastno dovolj obširno občino, ki je bila doslej pastorka. Naši stroški nas ne bodo boleli, svoje bodete pa že pokrili sami.

c Sladka gora. Poročil se je dne 17. t. m. tukajšnji mladenič Jernej Jagodič s pošteno deklico Antonijo Kumpferg iz Smarja, oba iz Marijine družbe. — Mlademu paru naše iskrene čestitke!

c Sladka gora. Zopet so zapeli zronovi svojo mrtvaško pesem 21. t. m. umrli Mariji Stancer, sestnici iz Mestinja, stari 28 let. Rajna zapušča žalujčega moža z enoletnim otrokom. Pošteni Stancerjevi rodbini naše globoko sožalje!

c Št. Jurij ob juž. žel. Nek revček se je v zadnjem „Narodnem Listu“ spravil nad okoliško požarno brambo, češ, da ni bila zastopana, ko je gorelo na Grobelnem, tržka požarna bramba pa da je bila; in kaj je resnice na tem? Resnica je to, da ste bili obe požarni brambi, tržka in okoliška na pogorišju na Grobelnem. Res je tudi, da ste imeli obe malo izvršujočih članov, to pa zato, ker tržka požarna bramba nima več gasilcev, a okoliška požarna bramba ima svoje gasilce zelo razkropljene po občini, in ker ni zvonilo pri cerkvah, stavim, da več kot polovica gasilcev niti vedela ni, da je gorelo v sosednji fari. Kar nas je vedelo, smo bili pa itak vsi na mestu. Dopisnik je pozabil pristaviti, pri kolikih požarih letos ni bilo tržke požarne brambe zraven, med tem ko je bila okoliška požarna bramba povsod prva na mestu in pridno gasila, a nihče ni pisal o tržki požar-

ni bramb. Da ima pa tržka požarna bramba dobre brizgalne, to je hvale vredno, med tem ko je prejšnji okoliški župan Urleb kupil brizgalno ter jo je pustil stati pod nekim kozolcem več let, tako, da je popolnoma zarjavela, da je ni možno prej rabiti, dokler se ne popravi; tudi cevi so ta čas preperale. Sedanji občinski zastop skupno s požarno brambo je postavil primeren gasilni dom in bo tudi v kratkem še nedostajke odpravil. Če pa dopisnik „Narodnega Lista“ nima dovolj, mu bodem pa še prihodnjič več napisal o njegovih hvalisani požarni brambi.

c Št. Vid pri Grobelnem. Pri nas nasprotniki vedno kričijo, kako jim leži na srcu blagor občine in se bahajo, koliko dobrega so že storili za njo. Kako je to res, kaže sledeči slučaj: Pred par leti je dobil gospod Šumer v občinski hiši v nadstropju stanovanje in sicer: dve sobi, kuhinjo, klet in vrt, in vse to za borih 20 kronic. Drugi dve sobi sta se pa oddali v najem učiteljici Kregar, ki je pa stanovanje iz gotovih vzrokov, g. Šumer jih najbrže pozna, kmalu zapustila. Gospod Šumer se je nekoč izrazil, da bo de že skrbel, da dobi občina tudi od tistih dveh stanic mesečno 5 K. Toda glede te njegove izjave se ni napravila nobena pogodba, in g. Šumer se ni čutil vezanega. Da, za občinski odbor vneti takratni občinski odborniki so šli še dalje. V neki seji se je pod točko slučajnosti prejšnjega odbora meni nič tebi nič sklenilo, da se prepustite g. Šumerju še oni dve sobi v najem, in kaj mislite za kakšno ceno? Za nič, in zopet za nič! Pri zadnji občinski seji se je predlagalo, da naj se oddasta prazni sobi občinskemu tajniku proti primerni mesečni odškodnini, spodnji prostor, sedanjo občinsko pisarno, pa se naj prepusti bralnemu društvu, ki bo za dotični prostor tudi na leto plačevalo najemnine, in bi se na tak način zvišali občinski dohodki. Toda sedaj bi bili morali videti nasprotnike, posebno gospoda Florijaneka. Rotil se je, da se ne sme nikdar zgoditi v Št. Vidu, da bi gospoda Šumerja spodil kdo iz občinske hiše, češ, ker tega si on na svoja stara leta ni zaslužil. In kmalu se je raznesla novica po šentvidski župniji, da hočejo ti „preklicani klerikalci“ vreči Šumerja na cesto. Kako zavijajo in lažejo liberalčki! Saj tega nihče ni rekel, da bi moral gospod Šumer zapustiti stanovanje, samo oni dve sobi hočemo imeti nazaj. In če se preseli zaradi tega drugam, kakor je grozil, naj le gre, saj tako prostornega stanovanja ne dobi nikjer za tako nizko ceno. Tistega pa, ki tihotapi po Št. Vidu, prosimo, da napiše zopet dolgovezen članek v Šumerjev zagovor v „Narodni List“. Pa priporočamo mu, naj piše tako, kakor mi tukaj, ker vse drugo bi bila gola laž.

c Št. Vid pri Grobelnem. Hočem napisati par vrst „Narodnemu Listu“ z dne 13. oktobra t. l. v odgovor, ne zato, da bi se zagovarjal, saj občine zbere sklicevati in ljudi na nje vabiti, to pač ni nič napačnega; ampak dokazati hočem, kako nasprotniki lažejo. Dopisnik pravi, da sem letal po cesti gor in dol; mar bi bil tudi povečal, kolikokrat me je videl dirjati; dalje trdi, da sem jih priganjal; saj menda nisem imel metle v roki, s katero bi jih bil gonil po cesti. Videl je dopisnik pred šolo samo brhke deklice, in pravi, da sem te prosil, naj gredo malo poslušat gospoda iz Maribora. Pa se je poročevalec tukaj zopet zmotil. Pred šolo niso stale samo dekleta, ampak tudi možje, žene in fantje. In sploh, ko sem prišel po cesti nazaj, nisem prosil nikakega dekleta, da bi šle poslušat, le fante sem povabil, naj gredo z menoj, ki so tudi ubogali. Še hušje se je pa dopisnik zlagal, ko trdi, da sem šel naravnost v gostilno po moža. Vsi, ki so bili pred gostilno, so pričali, da nisem šel v gostilno, ampak nekega posestnika sem poslal v sobo, pa ne zato, da bi moža priganjal na zborovanje, ampak da mi prinese od načelnika posojilnice blagajniške ključce. Laž je slednjič, če zatrjuje, da sem si nalašč za to nedeljo umislil zborovanje, da bi s tem odvrnil ljudi od igre. G. Pogačnik se je sam izrazil, da če se priredi občni zbor na isti dan kakor predstava gledališke igre, da potem upa na obilnejšo udeležbo pri gledališki igri. — Pogodil je torej dopisnik, ko se je na koncu članka podpisal, da je nekdaj, ki rad tihotapi; zakaj videli smo, da je res dosti laži vliučepil v dopis. Seveda drugikrat bom moral iti k njemu in ga ponižno prositi, ali smem zopet prirediti kakšno zborovanje ali na in sploh se bom moral menda ravnati po njegovih naukih, kakor je želel lani tisti, ki me je poučeval, kakšen mora biti kaplan v Št. Vidu in kakšen ne sme biti. Ne bojte se za nas kaplane, da bi ne vedeli, kaj smemo in česa ne, zato tudi ne rabimo vaših nasvetov. Če se pa hočete res povišati nad nas in nam dajati nauke, pa glejte, da se vam ne zgodi, kakor tisti žabi, ki je hotela biti kakor vol, in se je vsled tega tako dolgo napihovala, dokler ni počila. — Kaplan.

c Dijaška kuhinja v Celju naznauja, da se vrši njen letošnji občni zbor v soboto dne 29. oktobra t. l. v dvorani celjske posojilnice ob 2. uri popoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Morebitni predlogi in navseti. 5. Volitve novega odbora. Vsi častiti člani se uljudno vabijo k obilni udeležbi

c Polzela. Prstovoljna požarna bramba na Polzeli priredi v nedeljo dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne veselico v prostorih gospoda Cimpermana z vinsko trgativjo in še marsikaj drugega. Posebna vabila se ne razpošiljajo. Dobiček namenjen je za stavbo skladišča. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

c Kmetijsko zborovanje na Teharjih. V nedeljo dne 30. okt. t. l. po večernih priredi šentjurska podružnica svoje zborovanje pri Csjhu-nu. Na vspredu je predavanje in pogovor o jesenskem gnojenju. Člani, kakor tudi vsi tisti, ki se zanimajo za predmet, se uljudno vabijo. Sprejemajo se tudi naročila na umetna gnojila.

c Kmetijsko zborovanje v Dramljah. V nedeljo dne 30. okt. t. l. po rani maši priredi šentjurska kmetijska podružnica svoje zborovanje v prostorih nove šole. Na vspredu je predavanje in pogovor o jesenskem gnojenju. Člani, kakor tudi vsi isti, ki se zanimajo za predmet, se uljudno vabijo. Sprejemajo se tudi naročila na umetna gnojila.

Brežiški okraj.

b Kapele pri Brežicah. V nedeljo, dne 16. t. m. je pred. g. dekan iz Vidma blagoslovil prenovljeno podružnico Sv. Trojice ob veliki udeležbi vernikov. Godba in mogočen strel sta naznanjala daleč okoli veselje kapelske župnije, a Bog pa je dal krasno vreme. — Trgatev je končana, letos se bomo morali navaditi bolj po malem piti, ker se je le malo nabrało. Druga letina pa je v klub mokrotnemu letu še precej dobra. — Našo postajo v Dobovi so nam bili za nekaj časa zaprli, tako namreč, da se niso smeli tam ustavljeni vlaki iz Zagreba, ker so zdravniki v Brežicah preiskavali potnike glede nevarnosti kole-re. Ker pa menda ta nevarnost ponehuje, ali pa je bila ta preiskava presitna, se zdaj zopet v našo zadovoljnost vlaki v Dobovi ustavljajo. — V nekaterih vaseh v Dobovi imajo že par mesecev grižo ter je že precej ljudi umrlo. Pri nas v Kapelah je le eden mož zbolel, pa je zopet ozdravel ter smo imeli sploh do danes le 12 mrličev, a župnija pa šteje do 2000 duš. A sedaj se je pa žalibog že v eni hiši prikazala griža, kjer leže trije bolniki. Bog nas varuj vsake, posebno pa nalezljive bolezni.

b Planina. Umrļa je tukaj občespoštovana go-spa Roza Adamus, rojena Stuler iz Mozirja, vdova po bivšem graščinskem logarju Konradu Adamus v 82. letu. — N. v. m. p.!

b Planinska ves. Občinske volitve se bližajo. Več perijod že županuje v tej občini Jernej Jazbec. Ta mož je hud posilimec in liberalec, in kot tak sovraži svoj materni slovenski jezik, in tudi cerkev mu ni pri srcu. Odvisen je popolnoma od planinskega Šešerka, ki je tudi njegov tajnik in voditelj. Piše mu pri občini vse „tajš“ ter ga zalaga tudi s ptujskim „Štajercem“. Šešerko je pristaš one nemško-nacionalne stranke, ki hoče vse Spodnje Štajersko ponemčiti, poluteraniti, izdati Prusom in slovenskega kmeta s pomočjo „Südmarke“ spraviti ob njegovo zemljo. Naj bi potem na beraško palico dejani slovenski kmet kot suženj hlapčeval nemškemu gospodom, ki so pred nedavnim časom prilezli s culico v roki, pa so sedaj obogateli in odebeleli z groši tega slovenskega kmeta! Zato je naravno, da občina Planinska ves, ki ima takega predstojnika, nikjer ne vživa ugleda. Saj se mora vsak veran Slovenec — drugače ni niti katoličan, niti Slovenec — vendar še držati besed Slomškovihi: „Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materni jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ Tukaj pa je ravno narobe: mrzenje vere in zaničevanje maternega jezika. Zadnji čas je že, da si izberejo Planjani drugega župana. „Katoliško politično društvo za kozjanski okraj“, ki je tukaj zborovalno dne 14. avgusta t. l., je našim volilcem to tudi prav nujno polagalo na srce. Sedaj je prilika za to. — Torej vsi volilci in volilke, ki dobite izkaznice in gla-sovnice, pridite na določeni dan in določeno uro na volišče in volite za odbornike dobre krščanske in slovenske može, saj jih je obilo v občini, ženske pa dajite takim pooblastila, Jazbeca pa pustite na strani! Ne dajte se motiti od njegovih pristašev, ki že marljivo agitirajo zanj, in ne iščite tudi drugih izgovorov. Nekaj takih „vzrokov“ naj sledi: 1. Jazbecovi nasprotniki so prosili c. kr. okrajno glavarstvo, naj bi pri prihodnji volitvi odbornikov ne posloval kot komisar Šešerko, ampak kak drug večšak. Glavarstvo pa je določilo, da pride v ta namen uradnik od glavarstva. Zdaj pa vpiljejo Jazbecijanci: „Glejte, kaj bo to stalo! Šešerko bi pa zastoj posloval! Kaka bremena nam hočejo naložiti nasprotniki!“ Pa vprašanje je, če bi storil to Šešerko res čisto zastoj. — Potem pa, nasprotniki niso naravnost prosili za uradnika od glavarstva, ampak sploh za drugega, kakor Šešerka. Gotovo bi omenjeno delo storil zastoj tudi ločki župan Jazbinšek, ali nadučitelj Bračič. Glavna stvar je vendar to, da se izvrši volitev pravilno, da je vodstvo nepristransko. Tisti stroški ne bodo tako ogromni in se bodo lahko poravnali. Sicer pa denar ne sme biti vselej in povsod zadnji in edini povod v javnem življenju, drugače bi še sam antikrist, ki bo po mnenju ljudstva sejal denarje, lahko postal planjanski župan! — 2. „Jazbec je pravičen; nič mi ni storil žalega,“ pravijo drugi. Saj ti tudi nihče ne vleva, da bi ga moral sovražiti. Tega tudi ne smeš kot kristjan. Ne gre se pa tukaj za osebo, ampak za javno značajnost in vsposobljenost. Drugače pa, ali je v občini, ki ima nad sto volilcev, Jazbec edini pravičen? Jih li ni več? — To bi bilo res žalostno! Ko je vendar toliko in toliko vrlih mož! — 3. „Jazbec nam je pomagal pri uimah, da smo dobili podporo,“ pravijo tretji. Vsakega župana dolžnost je, skrbeti za blagor občanov, kolikor more, in torej naznanjati škodo poslancem in uradom, da naklonijo pomoč. To bo vsak drugi župan tudi storil. Pa ali je Jazbec vsakemu pomagal? More li sploh kak župan vselej in vsakemu pomagati? — 4. „Jazbec pozna postave, je torej najbolj sposoben za župana.“ Ko bi bil tako vsestransko sposoben, bi mu ne bilo treba hoditi iskat modrosti v Planinski trg. Če izvolite drugega, bo imel tisto modrost pod svojim klobukom. — 5. „Ne maram se zameriti Jazbecu, če mu nasprotujem.“ Za božjo voljo! Kaka strahopetnost! Saj nismo več tlačani onim, ki govore nemški. Več zavednosti! Na volišče iti in po svoji vesti voliti, to je sveta dolžnost. — 6. „Bodo že brez mene opravili, kaj bi se vtikal vmes, ostanem rajši doma.“ To je neopravičena malomarnost. Volilce, ki ne stori svoje dolžnosti, je sokriv slabihi nasledkov in nosi tudi škodo in sramoto, če volitev slabo izteče. Ako zmaga zopet Šešerko s svojim Jazbecem, se bo pa hvalil v nemško-liberal-

nih listih, kakor se je po ločkih volitvah; in vanostane pred svetom sramota, da ste vpreženi v nemško-liberalne gare. — Vmes vtikal? Saj imaš pravico, ravno tako zadnji, ki plačuje 1 vinar dače, kakor prvi, ki plačuje stotine kron. Le zapomnite si to-le: Vsaka občina ima takega župana, kakoršnega si zasluži.

b Orešje. V našo šolo zahaja namesto od službe začasno odpuščenega Cugmusa g. Gostinčar, učitelj v Št. Petru.

b Sv. Peter pod Sv. gorami. Na kaj so naši liberalci ponosni? Na svojo naprednost; tako trobijo v svet v 232. številki „Narodnega Dnevnika“. V čem pa pravzaprav obstoji ta toli hvalisana naprednost? Pri občinskih volitvah dne 11. februarja 1909 so v zvezi z najhujšimi narodnimi nasprotniki, s štajercijanci, dobili par glasov večine. Po tem času je Km. zveza temu nečednemu in nenravnemu parčku dala dve močni klobuti: zmagala je pri volitvi v krajni šolski svet, in 13. avgusta t. l. je dobila pri nadomestni občinski volitvi, kjer se je volilo 3 odbornike, lepo večino 33 glasov. So li bolj ponosni na svojo izdajalsko zvezo ali na dobljene klobute, ne vemo. — Tudi s svojimi odborniki se ne morejo ponašati. V XX. stoletju, v stoletju napredka in izobrazbe, bo v šentpeterskem občinskem odboru sedel — seveda po dr. Kunejevi zaslugi — analfabet, čegar ime bo podpisoval pri sejah občinski sluga. Trije drugi odborniki Kunejevega kalibra so v pisanju tako izurjeni, da smo morali poslati njih pisavo na namesnijo, ki bo šele določila, ali so volili županom Hudina ali koga drugega. Res, ponosni smo lahko na naprednost Št. Petra! Ne bilo bi napačno, če bi poslali Celjani kate-rega svojih pristašev v Št. Peter, da bi naučil nekatere odbornike pisati vsaj svoje ime. Morda prevzame ta posel znani oreški prerok; časa ima dovolj, bati se mu pa tudi ni treba, da bi posegla kaka oblast vmes. V najlepši luči pa se kaže naprednost Št. Petra, da je, na Kunejevo komando, izgubil župana in prvega svetovalca! Vsak šolarček ve, da je za župana najprimernejši kraj Št. Peter, kamor zahajajo ljudje v cerkev, šolo, na pošto itd., kjer opravijo zajedno tudi svoje morebitne posle pri županu; le napredni general je kot strokovnjak spoznal za koristno, privoščiti ljudem, ki bodo hoteli z županom go-viti, sprehod v oddaljeni Zagaj! Ni mislil, da se bodo kmetje teh prisiljenih sprehodov naveličali ter nje-ga in njegovo naprednost obsojali. Do grla siti take naprednosti, ga pristaši vedno bolj zapuščajo, in zadnji čas sta ga pustila na cedilu celo dva njegova odbornika. Kmalu bo podoben koklji, ki pripelje mlade račice do vode; račice se po svojem naravnem nago-nu spuste v vodo, si same iščejo živeža, za kokljanje svoje voditeljice pa se več ne zmenijo. Ko se šentpeterčani ne bodo ozirali več na „liberalno kokljanje“, bo zavladal lep mir in prejšnje družabno življenje! Da bi se to kmalu zgodilo, želi iz srca mnogo faranov.

b Zabukovje. Še enkrat vabimo vse somišljenike in somišljenice na ustanovni občni zbor „Kmečkega izobraževalnega društva“, ki se vrši na praznik Vseh svetnikov popoldan po večernicah. Ako bo lepo vreme, se bo vršil zbor zunaj na prostem pred faro cerkvi. Koj po občnem zboru Kmečkega izobraževalnega društva pa bo ustanovni občni zbor društvenega odseka, Dekliške zveze. Oboje zborovanje vodi pred. g. domači župnik. Da se pa shod tem sijajnejše obnese, pridejo tudi vrle sevniške pevke „Dekliške zveze“. Tudi govornikov in govornice ne bo manjkalo. Zato upamo, da se isti dan Zabukovčani v prav obilnem številu odzovejo našemu povabilu. Torej na veselo svidenje.

Vestnik mladinske organizacije.

Maribor. V nedeljo, dne 23. oktobra je imel naš telovadni odsek „Orel“ predavanje. Govorila sta go-spod Kemperle in brat Prapotnik. Obema srčna hvala! Volili smo tudi nov odbor za predavanja. Za predsednika je izvoljen brat Prapotnik, za podpredsednika pa brat Simonič. Odslej imamo redna predavanja vsako nedeljo. Fantje iz Maribora in okolice, pridite k telovadbi in predavanjem!

Sevnica. Naša Dekliška zveza je priredila zad-njo nedeljo že tretjič predavanje. Predavala je gđ. Pepca Senica iz Šmarja o gojenju cvetlic.

Griže. Naznanili smo že, da se je ustanovila pred kratkim pri nas Dekliška zveza. Za njeno ustanovitev se imamo v prvi vrsti zahvaliti domačemu č. g. župniku, ki nam je dal prostore za zborovanje in se tudi drugače veliko trudil za ustanovitev. Zahvalo izrekamo tudi č. g. kaplanu, da je prevzel trudapolno delo, da nas preskrbi s knjigami v bralnem društvu. Nadalje se zahvaljujemo č. g. dr. Jehartu, da se je potrudil k nam in nas poučeval in vnel nam za vse dobro. Zahvaljujemo se končno tudi podpredsednici Z. S. D. gđ. Mariji Dreo, da se je že parkrat potrudila v našo sredino in nas izpodbujala, da ostanemo naši organizaciji vsikdar zveste. — Dekliška zveza v Grižah.

Konjice. Dekliška zveza je zborovala v nedeljo, dne 16. t. m. Udeležba je bila navzlic prepoznemu naznanilu povoljna. Predsedovala je načelnica. G. voditelj čestita zvezi na izbornem uspehu povodom dekanijskega shoda na Brinjevi gori ter vabi članice, naj hite od vspeha do vspeha. Obilnejša ko je zetek, večja bodi setev. Vsak korak naj vam rodi novostrem-ljenje. Delo bodi dvojno: zvezo širiti in zvezo na znotraj krepiti ter izpolnjevat. Zvezini cilji so: 1. Telesno zdravje mladenk, čistost, gibčnost in moč. 2. Bister razum. 3. Močna, odločna, značajna volja. 4. Blago, plemenito, krepostno srce. 5. Smisel za lepoto in umetnost. 6. Gojitev lepega petja. 7. Lepa, čista

govorica. 8. Čedno vedenje pri občevanju v družbi. 9. Ukazelnost. 10. Stanovska izobrazba o najvažnejših vprašanjih vseh bivših, spadajočih v področje kmečke gospodinje. 11. Neomadeževana mladost. 12. Spoštljivo ravnanje z roditelji. 13. Modrost pri volitvi stanu. 14. Marljiva delavnost in pametna varčnost. 15. Razširjanje dobrih časopisov. 16. Skrb za zane-marjeno deco. 17. Boj zoper nezmerčnost (alkohol). 18. Vzorna postrežba bolnikov (domača lekarna). 19. Ljubezno do domovine in materinega jezika, skrb za narodno obrambo („Slov. Straža“). 20. Ohranitev narodnega blaga, skrb za lepoto slovenske zemlje (čedna obleka, čedne hiše, cvetlični vrtni). — Vsaka izmed teh strok bi zaslužila, da se ž njimi peča poseben odsek, da gre v kri in meso vsaki zavedni slovenski mladenki, zlasti članici dične Z. S. D. — Drugo lepšo polovico sestanka je izpolnilo krasno predavanje Francice Lamutove, ki se je udeležila 14dnevnega teharskega poučnega tečaja. Njeno poročilo je v čast tečaja, kaže namreč, da so dekleta v kratkem času veliko pridobila. Nadarjena tovarišica bo napravila celo vrsto kratkih predavanj. Zveza se jih že veseli, ker govori predavateljica razločno, mišno, in med poučno tvarino trosti nedolžne, pa srčne dovtipa. Da bi vsaka zborovalka storila le vsaj desetino tega, kar je slišala! Brez pohvale, hvala ji! Prosimo še več! Le eno misel, ki je morda tej ali oni šinila v glavico: Kako bi bilo lepo, ko bi se tudi v Konjicah priredil podoben tečaj, vsaj nekaj dni, razmeram primerno. — Prihodnji shod je 6. novembra.

Kolera.

V Trstu se od 15. t. m., ko je zbolel na kolero zidar Papalepori, ni pojavil noben nov slučaj. Trst ne velja torej več kot okužen.

Zelo slabo pa je na Hrvaškem. Mesto Osjek je popolnoma okuženo s kolero. Doslej je zbolelo na kolero 13 oseb, od katerih jih je umrlo 8. Skoro ne mine dan, da bi se ne pojavil kak nov slučaj kolere. Kljub temu pa oblasti ne ukredujejo zadostnih varnostnih odredb, kakor poročajo hrvaški listi. Ljudje, ki strežejo bolnikom, ki prenašajo bolnike iz hiš na vozove in jih vozijo v bolnišnico, ki odnašajo posteljino od kolere okuženih bolnikov, hodijo pristo po mestu ter občejuje svobodno z ostalim prebivalstvom. Baj je tudi dognano, da je tudi nek zdravnik, ki je bil pri nekem, na kolero obolelem bolniku, odšel naravnost k drugemu bolniku, ne da bi se poprej razkužil. Dne 21. t. m. je bilo mesec dni od prvih pojavov kolere na Hrvaškem. Med tem časom je okolelo na kolero 51 oseb, 24 oseb pa je na kolero umrlo. Oblasti v Osjeku so mnenja, da je okužena Drava in je vsled tega ostro prepovedana vsaka raba vode iz Drave. Na novo sta v Osjeku oboleli in se borita s smrtno dve ženski in nek vojak 78. pešpolka. V Sarengrađu je v rodbini Pimer že peti slučaj kolere. Tri osebe od petih obolelih so umrle. Novi slučaj kolere so javljeni iz Krčedin pri Stari Pazovi, iz Vukovara, Zemuna, Borova, Dolnjega Miholjaca, Mitrovice in Iriga. Skoro vsi slučajji so smrtni in znamenja kažejo, da kolere pred bodočim poletjem v teh krajih ne bo mogoče zatreti.

Poročilo o živinskem sejmu na Dunaju dne 24. okt. 1910.

Na sejmu je bilo 3158 kom. rejene živine, 614 komadov pašne živine in 1000 komadov slabe živine (živina za klobasarje); po vrsti 2897 volov, 822 bikov, 875 krav in 178 bivolv; skupaj 4772 komadov živine.

Prodajali so se dobro rejeni voli od 96—118 K; na pol debeli od 90—105 K, slabejši od 80—95 K, izvanredno do 122 K; dobro rejeni bikji od 96—100 K, na pol debeli in slabejši od 80—94 K, izvanredno od 68—106 K; dobro rejene krave od 90—100 K, na pol debele in slabejše od 80—88 K, izvanredno do 106 K; ogrska pašna živina od 76—92 K, bivoli od 52—90 K, slaba živina (živina za klobasarje) od 58—76 K, za 100 kg žive teže.

Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 78 komadov živine več kakor zadnjič.

Kupčija z biki je bila radi precejšnje množine malo mrtva, cena je padla dobro rejanim bikom za 2—3 K, na pol debelim in slabjšim, kakor tudi slabi živini (živini za klobasarje) pa v mnogih slučajih za 4—6 K. Povpraševanje po rejeni živini je bilo jako živahno ter se je oddajala dobro rejena živina kakor prejšnji teden, v nekaterih slučajih pa za 2—3 K dražje. Druga vrsta živine, kakor krave, pašna živina in bivoli, se je oddajala kakor prejšnji teden. V izven je bilo prodanih 508 komadov živine.

Najnovejše novice.

Celje. Dne 24. in 25. t. m. se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem obravnava, ki sta jo naperila pos. Friedrich in Koren v Petrovčah proti ur. Spindlerju. Spindler je bil oproščen s 6 glasovi proti 6.

Listnica uredništva.

Celje: Prepozno! — Sv. Jurij ob Taboru: O Šijanec pri Sv. Antonu in o skrivnosti njegove „izvolitve“ za častnega občana smo že zadnjič poročali. Bilo bi preveč časti za Šijanca, če bi pisal o njem še enkrat. Škoda dragocenega prostora. — Obriž pri Bredišču: Smo že prej dobili drug dopis.

Pojasnila o inseratih daje

upravištvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Loterijske številke.

Dne 22. oktobra 1910.

Trst 44 8 37 89 21
Linc 46 82 75 15 25

Velik novi hram z lepim sadonostnikom se takoj proda. Hram obstoja iz dveh velikih sob, ene kuhinje in ene čimnate. Za ceno se izve pri Tomažu Klasinc, na Gor. Brega št. 20 pri Ptuj. 774

2 nadstropna hiša, ob živahni cesti v Mariboru ležeča, še pet let davka prosta, v kateri je sedaj špecerijška trgovina, nese na mesec 275 K obresti, se zamenja z gozdnim posestvom ali se prostovoljno proda. 22.000 K lahko ostane na hiši vknjiženih, 18.000 K je treba izplačati pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Tudi se prodajo tri enonadstropne hiše, pri katerih vsaki je treba izplačati 4000 K. Razven tega se proda gospodarsko poslopje z velikimi hlevi in 3 stanovanji s stavbami prostora, primerno za kotijaže. Plačati je treba 6000 K, ostali znesek se lahko vknjiži na poslopju. Naslov pove upravištvo. 799

Priden učencec se sprejme pri g. Franc Nerat, čevjarski mojster. Koroška cesta 9, Maribor. 807

Učencec se sprejme takoj ali pozneje v trgovini mešanega blaga J. Kodrič v Framu. 797

Mast zajamčeno pravo čiste svinjsko, radi prevelike zaloge predaja pod ceno in sicer po 180 K q ter moje posode od koldovora Gjurjevac. Prosim, da se pošlje denar naprej. Lujo Kressinger, mesar, Gjurjevac, Hrvatska. 828

18 K na dan! Lahke zaslužek za vsakogar v mestu in na deželi, tudi v celo malih krajih. Pošljite svoj naslov samo na poštni karti tvrdki Jakob König, Dunaj VII/8, poštini urad 63. 798

Jurij Perleš pri Sv. Trojici v Rogoški Slatini naznanja, da ima na prodaj 4000 lepih jabolčnih sadnikov raznih vrst kakor Kanada, belfler, bonska jabolka, zimski mašancker, ananss, astrahan itd., vse domače in najnovejše vrste po 60 vin. komad. Bolj močni ko od državne drevesnice ste dve, ena na Pristavi in ena doma. 829

Gostilna v Mariboru, Koroška cesta št. 48 se proda za 39000 K. Treba je izplačati 20000 K. Posredovalci so izključeni. — Janez Mramor, Šolska ul. št. 9, študenti pri Mariboru. 814

Lepo posestvo 15 minut od postaje Peenica, zidana hiša z gospodarskim poslopjem, 9 oralov travnikov, 3 orale sadonostnika, 4 orale njiv in 2 orala gozda se proda pod lahkiimi plačilnimi pogoji. Naslov: Franc Selinšek, Wildeinerjeva ulica 14, Maribor. 839

Sprejme se takoj iz poštene hiše fant, kateri ima veselje do trgovine. Josip Drušković, Slovenj Gradec. 835

Lepo posestvo tik železniške postaje Peenica pri Mariboru, obstoječe iz 11 oralov zemlje in sicer travnika, sadonostnika, njiv in gozda ter lepe z dane z opeko krite hiše in vinarje se ceni primerno in jako ugodno takoj proda. Istotam se proda tudi manjše posestvo, ki meri 5 oralov in sicer obstoja iz travnika, sadonostnika, njive in lesene hiše. Obe posestvi imate krasne lege za vinograde. Natančneje pri g. Zinauer Sv. Jakob v Slov. gor. 845

Išče se za tekoj žegar za vodno žago z enim listom proti akordni plači. Ponudbe sprejema Paul Potiorek, Zagorje ob Savi. 841

Vinograd z hramom v ormoškem okraju, v izmeri poldrugi oral samih goric in en oral ostale zemlje skupaj 2 1/2 orala se pod ugodnimi pogoji proda. Letos, vkljub slabemu vremenu, izborna trgavec. Proda radi spremembe bivališča. Kje, pove upravištvo tega lista. 820

Pozor kupci! Na prodaj je posestvo v lepem trgu blizu cerkve in sodulje, obstoječe iz sidane, z opeko krite hiše, 4 sobe, kuhinja, mlin in gostilniška in mala mesarska obrt, vrt, pripravljen za novo stavbo žage, ev. drugega poslopja, lepo svinjsko ograjo s sadnim drevjem, 2 njivi, travnika, gozda itd. Cena 18.000 K. Potrebno je 10.000 K, drugo ostane lahko vknjiženo. Ponudbe na Jožefa Bah, posestnika in gostilničarja v Kozjem na Sp. Štajerskem. 823

Pridnega učenca za kovaško obrt sprejme Franc Viher, kovaški mojster v Framu. 826

Zaradi preselitve trgovine se proda vs. zaloga blaga po znižanih cenah. Fani Peteln, Nova cerkev pri Celju. 830

Krojaški pomočnik želi stopiti v delo kje zunaj na deželi. Nastop takoj. Naslov E. B. poste restante Slov. Bistrica. 863

XXXXXXXXXXXX

Organist in cerkovnik se sprejme takoj ali vsaj do 1. novembra pri Sv. Juriju ob Peenici nad Mariborom. Ker pride k novim orglam, se želi glasbenošolstva izobrazba. Osebnosti ali plemene ponudbe na cerkv. predstojništvu. 825

Gospa ravnateljica je naročila vzorce tkanin in ilustriran cenik perila od tvrdke: Oswald Lilek, tovarna za tkanine in perilo, Bad Belohrad, in se je prepričala: perilo te tvrdke, ženske, posteljno, ali moško perilo, je najlepše! 794

Pišite tudi po cenik in vzorce. Nikjer ne kupite tako po ceni: Ženske hlače z okraski, komad K 1-50. Ženski korseti z okraski komad K 2-20. Žensko spodnje krilo, belo komad 4 K. 30 m lepih ostankov 12 K.

Resna ženitna ponudba. Vdovec srednje starosti in mali posestnik v krasni Savinjski dolini postavil si je lepo novo hišo blizu cerkve in ima v njej trgovino piva in vina, išče neveste srednje starosti z imetjem vsaj 1000 K. Naslov in resne ponudbe naznani upravištvo tega lista. 858

Posestvo čez 14 oral v zemljišča 4 orali gozda, 2 orala sadnega drevja, za dva polovajaka vina brajd, 4 sobe, 2 kuhinji, 2 lopi, hlevi, škeđenj, svinjski hlevi so 4, stoji na samem, se proda po nizki ceni radi bolezni. Vprašati je treba v Zafostu nad Spodnjo Ložnico pri Slov. Bistrici. 855

Zanesljiv fant želi vstopiti v kako boljše hišo ali župnišče za blagca, vajen vsakega dela na polju in ima veselje tudi do konjev. Naslov v upravištvo. 850

Franc Schütz pri Sv. Trojici v Slov. gor. ima na prodaj več lepih posestev v župniji Sv. Lenart v Slov. gor. po zelo nizkih cenah. 851

Mlinarji pozor! Na Spodnjem Štajerskem si želim kupiti mlin z dvema ali tremi točaji in stabli vodi; všeč bi mi tudi bil kak majhen umetni mlin. Naslov v upravištvo. 852

Posestvo, 1 ur od Maribora oddaljeno, se proda. Lepo zidano poslopje, travniki, njive, gozdi, meri 27 parcel. Poizve se pri M. Em-ršiču, Dogače 29, pri Mariboru. 866

Kot prodajalka večja slovenskega in nemškega jezika želi vstopiti v trgovino z mešanim blagom v nadaljno izobrazbo. Naslov v upravištvo. 867

Posestvo z zidano hišo, 3 sobe, 1 kuhinja, 1 jedilna shramba, 1 obokana klet, 1/2 orala novo nasajenega vinograda, 1 oral gozda, njiv 1 oral in 1800 sežajev, 1000 sežajev travnika se ceni na 4200 K, se proda. Natančneje se izve pri Francu Veingerl v Ročici pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 866

Lepa nova hiša, davka prosta, pripravna za penzionista, deset minut od postaje, je na prodaj. Hiša ima dve sobi, eno kuhinjo, 1 vežo, 1 klet, dve drvarnici, vodnjak in lep vrt. Zemlje je dva orala. Pojsaulo se dobi pri gosp. Lobnik v Orehovi vasi, pošta Slivnica. 858

Proda se lepo posestvo tik cerkve in šole, hrami v celo dobrem stanu, zemlje je 5 oralov, eden komplek, prav po ceni izve se pri J. Lešniku v Šmiklavžu pri Mariboru. 857

Posestvo se proda na dražbi 30. t. m. ob 9. uri dopoldne. Gospodarsko poslopje, lep vrt, zraven ceste je vse, dve veliki njivi in eden travnik s sadnim drevjem nasajen, dva gozda, od postaje 1 uro, od farne cerkve pet minut oddaljeno, voda zraven hiše, zemlja je osem in pol oralov, hiša je na vrtu, ki je zgrajen s trtami, da se dobi 18 veder vina. Proda se vse skupaj ali tudi na drobno. Franc Mastnak, Račica št. 6, p. Loka pri Zidanemmostu. 862

Išče se pekarija, najraje na deželi na Sp. Štajerskem do 1. novembra ali 1. januarja. Ponudbe pod naslovom "pekarija", Jarešina, poste restante. 864

Edina slovenska kislá voda, Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborno zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborno zdravilo, temveč je tudi osvežujoča

namizna kislá voda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovenci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kisló vodo.

Svetovno mojstrstvo 783

v industriji ur končno osvojeno.

V led prevrejša edins prodaje sem v stanu za samo K 4 90 ponuditi elegantno posebno ploščnato amerik. 14 kar. duble zlato švic žepno uro. Ista ima 96 ur idčo anker kolese s premirano znamko "Speciosa" in je električnim potom prevlečena s pristnim zlatom. Jamstvo za točen tek 4 leta. 1 komad K 4 90 z komada K 9 30 Vsaki uri se pridene zastopj fino pozlačena verižica. Brez rizika, ker je dovoljena zamenjava ozir. se denar vrne. E. Hoizer, Krakov, Stradom 18

Zdravilišče „Mirni dom“

za vse vrste živčnih bolezni, nizke ce-
755 ne, prospekti zastopj. Dr. Fran Čeb,
Gor. Sv. Kungota pri Mariboru.

Steckenpferd-

milo z lilijinim mlekom
Najmehkejše milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodl. 128

Z moje 240

!! umetno moštovo esenco !!

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji Maksa Wolfram,
Maribor, Gor. Gosposka ulica.

„Kapljice za svinje“.

Cena 1 steklenice je 1 krono.

Gospod A. H., Sv. Križ, piše:

Hvala Vam za priposlano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vrlo povoljni!

Gosp. Janex K. piše:

Prav dobro pomagale!

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. oris

MARIBOR, Glavni trg šte. 15. 871

Zahtevajte v gostilnah katoliško narodne liste: Slov. Gospodar, Straža.

Nobena konkurenca

če je še tako nevošljiva in sovražna, je v stanu, našo izkušeno

Z-krmo

za svinje, ki je ::
dvakrat tako redilna kot
tako redilna kakor
koruza, prekositi. ::::

Dokaz:

Največji svinjerejec spodnje-avstrijski, gosp. Hofbauer v Elendsu, je to leto sam že 800 vreč Z-krme skrmil.

St. 1 za rejo

pospeši rast prašičkov.

St. 2 za pitanje.

Svinje postanejo do 2 kg vsak dan težje; fino meso. Po 50 kil za 11 K 50 vin. z vrečo vred od tovarne. Ne pozabite tudi naročiti, da se vam pošljejo ceniki o

Hypno za konje,

ki je ceneje, a redilneje kot oves, o

Molko za krave,

ki donesek mleka zelo poviša in mleko zboljša in o

Z-krmi za perutnino

(100 % več jajec) zastopj.

Glav. zastop „Združenih tovarn za močna krmila a. d.“

Bratje Taussky, Dunaj II. Praterstrasse 15/5

Fr. Korošec,

: trgovina z železom in :
špecerijo v Gor. Radgoni

789

Priporočam na novo vpeljano svojo veliko zalogo vzakovrstnega železja, kakor tudi okove za poslopja, orodja, kotle, peči, šeedilnike, kuhinjsko posodo, premog, kovaško oglje, koks, teer, karbolineum, firnis, salonski petrolej na debelo in drobno, vsake vrste barv snhe in oljnate. Posebno pa pr poročam za sedanji čas, veliko izbiro železne pozlačene križe vsake kakovosti in velikosti z zlatimi napismi vred in s kamenitimi podstavkami po nizki ceni.

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna od-
:: lika in častni diplom k zlati kolajni. ::
Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboren okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj
Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & k 2-60 in po 1 l & k 4-80.

Nagrobne vence

v vsakovrstnih izpeljavah, trake z napisi, in sveče za pogrebe priporoča:

Goričar & Leskovšek, Celje

trgovina s pisarniškimi potrebščinami itd.

Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

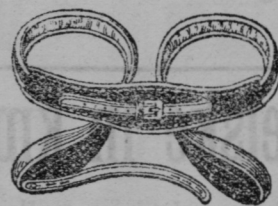
Štefan Kaufmann

trgovec s železom 23 v Radgoni, priporoča svojo veliko zalogo lepo pozlačenih nagrobni križev po jako nizki ceni.

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol

se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. raspel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Kilne pase tudi za najhujše kile, trebušne obveze, suspenzorije, pokončne držaje, razne varstvene stroje za telesne poškodbe, umetne noge in roke itd. izdeluje po niski ceni prva spoduštajerska tvrdka

Fr. Podgoršek, bandažist, Maribor, Grajska ulica 7.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

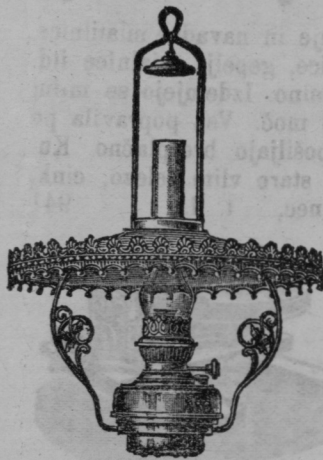
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba. ....

Nizke cene! Ne pozabite se zglasiti Nizke cene!

pri

narodnem in domačem trgovcu

Franc Lenartu v Ptujju

ki je dobil ravnokar za jesen in zimo iz prvih tovarn veliko novega sukna za ženske in moške obleke. Potem obilo trepžne hlačevine, vsakovrstnega barhenta stalnih barv, mnogo lepih štrikanih in suknenih ogrinjalk, ter nepremočljivih konjskih koc.

To pa vse cenejše kakor drugod.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem. Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni. — Priporoča se

Franc Lenart v Ptujju.

Postrežba solidna in hitra!

Postrežba solidna in hitra!

Z okužen'em

so pogosto že iz navadnih ran postale zelo hude, zato se naj vsaka z zato najbolj primernim sredstvom pokrije.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlažno mazilo, takozvano praško domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3.16 se pošljejo 4 pušice, za K 7.— pa 10 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vinarjev.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „PRI ČRNEM DRU“

PRAGA, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske. 250

Najboljše ročne torbice, šolske torbice, denarne mošnjčke, denarnice za natakariče in natakarije. — Bogato sortirano zalogo : : : :

usnjatih garnitur

kakor tudi konjske oprave, opravo za jahanje itd. priporoča.

Rudolf Novak : Maribor

jermenar in sedlar Grajski trg.

Samo lastni izdelki.

Vabilo

na

veselico

vinskega branja,

ki se vrši dne 30. oktobra t. l. v gostilni g. Mohorko v Loki št. 9 pri Št. Janžu na Drav. polju.

Vstopnina prosta.

Začetek ob 2. uri popoldne.

Na pravočasno naročitev

Thomasove moke

za gnojenje travnikov, pašnikov in polja za krmo se s tem opozarja.

Jamčimo za čisto in polno vredno Tomažovo moko in pošiljamo izključno le v plombiranih vrečah, z varstveno znamko in navedbo vsebine.

Tovarna za Thomasov fosfat

z z. o. z. Berlin W 35

Kmetje, zahtevajte pri svojih pošiljateljih gnoja Thomasovo moko „Sternmarke“. Brošure o porabi iste pošilja gori imenovana tvrdka zastoj. 832

Edina narodna trgovina

Ludovik Kuharič

je v Ormožu kjer 612

kupite moderno volneno blago za ženske obleke, sukno in kamgarn za moške obleke, perilni kambrik, hlačevino, belo platno, svilene robece in mnogo drugega manufakturnega blaga iz najboljših tovarn po čudovito znižanih cenah. — Priporoča tudi svojo veliko zalogo raznovrstnega špecijskega blaga.

20 do 50 K na dan

lahko vsakdo zasluži z razpečavjenjem novega predmeta, ki se rabi v vsaki hiši. — Pošljite v pismu za pojasnila znamko za 30 vin. in svoj naslov. Josip Batič, Idrija, Kranjsko. 854

Javna zahvala

veleč. g dr. V. Červinki v Braslovčah.

Le Vaša izvanredna požrtvovalnost g. dr. me je rešila gotove smrti, ki mi je preti po smrtno nevarni rani. Odstopili ste mi celo svojo lastno posteljo. Bog plačaj! 865

Andrej Strojanišek, Topovlje.

Prva štajerska trsničarska zadruga

(pošta Juršinci pri Ptujju).

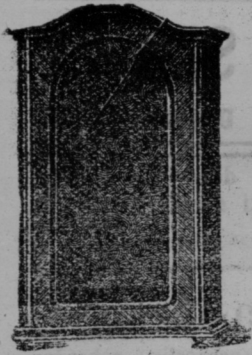
ima na prodaj cepljene trte najboljše kakovosti in sicer vse pripoželjive vrste za običajnih podlagah kakor tudi na različnih križankah. Ceniki so brezplačno na razpolago. 861

Novo 842 Citaj!
Pozor kmetje in fantje!
Najnovejšo in najboljšo sredstvo za rast las, brk in brade je:
Kaptolšt. I.
Deluje, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranja prhljaj in vsako drugo kožno bolezen z glave. Naroči najsi vsaka družina. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pism. Cena na vsako pošto franko 1 lonček K 3.60, 2 lončka K 5.—. Pošilja se po poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej. Naroči se le pod naslovom:
Lekarna pri Sv. Mihajlu Topusko, Hrvatska.

Novo! Citaj!
Pozor kmetice in dekleta!
Najnovejšo in najboljšo sredstvo za rast las in da lasje postanejo gosti in dolgi, to je:
Kaptolšt. II.
Odstranjuje prhljaj na glavi in vsako kožno bolezen. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Cena franko na vsako pošto 1 lonček K 3.60, 2 lončka K 5.—. Pošilja se po poštnem povzetju ali če se pošlje denar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:
Lekarna pri Sv. Mihajlu Topusko, Hrvatska. 868

Oznanilo.
Potrebujem viničarja s tremi delavskimi močmi z malo viničarijo, morajo biti trezni in pošteni. Vse drugo se lahko pogovori pismeno in ustmeno v Framu na naslov števil. 53, M. K. 836

Mezdno in mitniško zmlatev
kakor tudi zamenjavo vseh vrst zita oskrbuje : najhitreje in najceneje uvelni valčni mlin :
v Rušah pri Mariboru. 819

Največja mizarska in tapetarska trgovina Karol Wesiak - Maribor

551

Tegethofova ulica štey. 19.

Lastna mizarska in tap. delavnica.

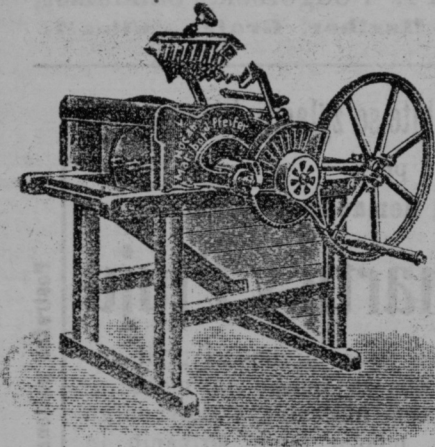

Pohištva in posteljne oprave

..... po najnižjih cenah. ....

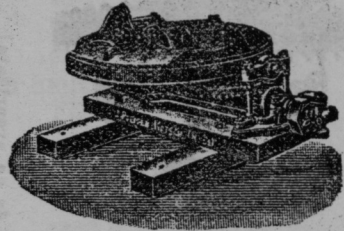
Cenik in proračun zastonj.

Tovarna za poljedelske in kmetijske stroje

kakor mlatilnico za škopanje in navadne mlatilnice za roko in gepelj. Rezalnice, gepelj, vejalnice itd. Livarna za železo in medenino. Izdelujejo se mlini in žage za vodno in parno moč. Vsa popravila po ceni in točno. Ceniki se pošiljajo brezplačno. Kupuje se po najboljši ceni staro vrito železo, cink, cin, baker, svinec, t. d. 941

L. Pfeifer,
tovarna in livarna
v Hočah
pri Mariboru.

6 belih

rjuh zelo debele in po 2 metra 14 kron po 2 1/4 m po 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K razpošilja franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Prva češka sploš. delniška družba na življenje

za za-
varovanje

v Pragi

je edini slovanski delniški zavod, ki ima dokazano najnižje cene in najboljše zavarov. pogoje ter je zares v narodnih rokah. — Pojasnila o zavarovanju dajejo brezplačno: Generalni zastop za vse slovenske dežele v Trstu, ulica G. Donizetti, nadzorstvo za Štajersko in Koroško v Mariboru, Wildenrainerjeva ulica 22 (nadzornik Ivan Tomazič) in okrajni zastopi v vseh večjih slovenskih krajih.

580

Viničar

se sprejme na dr. Sernec-evem posestvu v Kamnici. — Več se izve v pisarni dr. V. Serneca v Mariboru, Poštna ulica štey. 11. 833

*Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.*

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocnosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastonj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8-50
Pristna srebrna ura 7-
Original omega ura 18-
Kuhinjska ura 4-
Budiljka, niklasta 3-
Poročni prstani 2-
Srebrne verižice 2-

Večletna jamstva
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urur in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26.
Kupujem zlatino in srebro.

Olje

za razne stroje oddaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru 100 kg po 25 K.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikorije“, temveč določeno znamko:

: Franck:

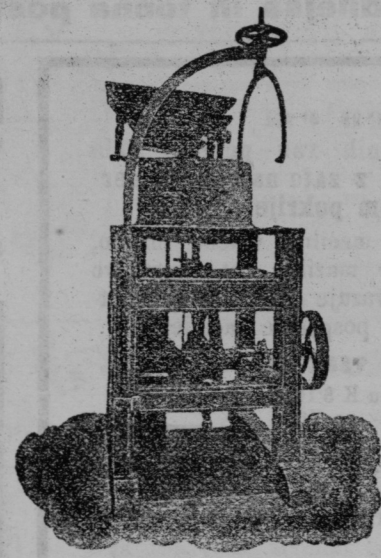
da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Tovarn. znamka. Tovarn. znamka. Tovarn. znamka.

Henrik Franck & sinovi

Ime „Franck“ kakor različne od tega izpeljane zaznambe naših izdelkov so zakonito varovane. Kdor torej kot „Franckovo kavo“ kak drugi nego iz naših tovarn izvira joči izdelek oddaja, — je kaznovan. 800

Jos. Čretnik

Št. Jurij ob južni železnici

stavitelj mlinov in žag.

kakor tudi izdelovatelj mlinov za rabo na roko, z gepeljem, motorno in parno silo. Slika je posneta po mojem lastnem izdelku, in pošiljam iste na meni znane osebe na 1 mesečni poskus. — Zahtevajte cenike!

Ženitna ponudba.

Samica 26 let stara se želi omožiti na kako manjše posestvo z ledičnim ali vdovcem od 30 do 50 let starim. Dedovine bodem imela 2000 do 3000 K. Piše naj se na naslov E. B. (sreča) pri Kopivniku št. 14 v Framu. 837

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na raspolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo spleh po 5%, na vknjižbo in poročitvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastave vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

se vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvenredno prazniki. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na raspolago domače hranilne knjižice.